

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ
ΚΑΙ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ

Διπλωματική Εργασία

**ΤΟ ΝΕΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΨΗΦΙΣΗ ΤΟΥ
Ν.4387/2016**

**της
ΝΑΚΑ ΗΛ. ΑΓΛΑΪΑΣ**

Επιβλέπων καθηγητής : Ταχυνάκης Παναγιώτης

Υποβλήθηκε απαιτούμενο για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος στην
Εφαρμοσμένη Λογιστική και Ελεγκτική

Θεσσαλονίκη 2017

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Με την συγγραφή της διπλωματικής μου εργασίας ολοκληρώνεται για εμένα ένας κύκλος σπουδών που κράτησε δύο χρόνια. Εκπληρώθηκε ένα όνειρο ζωής καθώς και ένας στοίχημα που είχα με τον εαυτό μου ότι θα τα καταφέρω.

Το θέμα της εργασίας μου επιλέχθηκε γιατί μετά από 13 χρόνια επαγγελματικής εμπειρίας στο χώρο της λογιστικής το ασφαλιστικό αποτελεί ένα νέο κομμάτι με το οποίο καλούμαστε να ασχοληθούμε οι λογιστές. Θεωρώ πως μια τέτοια διατριβή θα βοηθήσει τόσο εμένα αλλά και εγώ με τη σειρά μου να βοηθήσω συναδέλφους και πολίτες οι οποίοι βλέπουν τα πράγματα να αλλάζουν συνεχώς και δεν μπορούν να τα παρακολουθήσουν.

Ευχαριστώ λοιπόν τον καθηγητή μου κύριο Ταχυνάκη Παναγιώτη που δεν μου αρνήθηκε να αναλάβω ένα τόσο εκκολαπτόμενο θέμα καθώς η βιβλιογραφία είναι ανύπαρκτη σχεδόν. Τον σύζυγό μου και τα παιδιά μου για την βοήθεια τους, τη στήριξη τους και την υπομονή τους όλο αυτό τον καιρό. Ένα μεγάλο ευχαριστώ στους γονείς μου και τον αδερφό μου που ανέκαθεν ήταν δίπλα μου και με παρότρυναν στις επιλογές μου με θετική ενίσχυση όλα τα χρόνια.

Τέλος εποχής λοιπόν με την υποβολή της διπλωματικής μου εργασίας ευελπιστώντας ότι με την παρούσα ανάλυση θα γίνει πιο κατανοητό και ευκόλως αντιληπτό το ασφαλιστικό σύστημα της Ελλάδας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΙ.....	5
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ^ο	6
1.1 ΓΕΝΙΚΑ	6
1.2-Ιστορικά Στοιχεία.....	8
1.3 Σκοπός και Δομή της εργασίας	10
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ^ο – Αρθρογραφική επισκόπηση	11
2.1 Εισαγωγικά.....	11
2.2 – Αρθρογραφική Επισκόπηση.....	11
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ^ο – Κατηγορίες Ασφαλισμένων και ποσοστά εισφορών.....	18
3.1 - Εισαγωγή.....	18
3.2 – Ασφάλιση Μισθωτής Εργασίας (άρθρο 38).....	18
3.3-Ασφάλιση Αυτοαπασχολούμενων και Ελεύθερων Επαγγελματιών (άρθρο39).....	21
3.4 – Μηνιαία Ανώτατη και Κατώτατη Βάση Υπολογισμού Ασφαλιστικών Εισφορών	24
3.5 Προθεσμία Καταβολής Ασφαλιστικών Εισφορών.....	25
3.6 – Ασφαλισμένοι που αμείβονται με Δελτίο Παροχής Υπηρεσιών.....	26
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ^ο – Παράλληλη Ασφάλιση.....	31
4.1 Εισαγωγή στην παράλληλη ασφάλιση	31
4.2 – Καθορισμός μηνιαίας βάσης υπολογισμού ασφαλιστικών εισφορών	32
4.3 – Επικουρική Ασφάλιση.....	42
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 ^ο - Συνταξιοδοτικές Ρυθμίσεις	46
5.1 – Εισαγωγικά.....	46
5.1 Άρθρο 7 – Εθνική Σύνταξη	47
5.2 Άρθρο 8 και Άρθρο 28 – Ανταποδοτική Σύνταξη.....	48
5.3 Άρθρο 9 και Άρθρο 29 – Προσωρινή Σύνταξη	49
5.4 Άρθρο 12 – Σύνταξη λόγω θανάτου.....	52
5.3 Άρθρο13 Ανώτατο όριο καταβολής σύνταξης	56
5.4 Άρθρο 20 – Απασχόληση Συνταξιούχων	56
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 ^ο – Συγκρίσεις Ασφαλιστικών Συστημάτων.....	60
6.1 - Εισαγωγικά.....	60

6.2 – Συγκρίσεις	60
Συμπέρασμα – Περιορισμοί - Προτάσεις για Μελλοντική Έρευνα	64
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	67
Ξένη Βιβλιογραφία.....	67
Ελληνική Βιβλιογραφία.....	67
Νόμοι - Εγκύκλιοι	67
Διαδικτυακές Αναφορές.....	68

ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΙ

Απασχόληση : Η προς βιοπορισμό παροχή εξαρτημένης εργασίας ή ανεξάρτητων υπηρεσιών.

Αυτοαπασχολούμενοι : Οι λοιποί πλην μισθωτών ασφαλισμένοι.

Ασφαλισμένος : Τα πρόσωπα στα οποία επεκτείνεται η κοινωνική ασφάλιση και στα οποία έχει ως σκοπό να χορηγήσει τα ωφελήματά της.

Εισφορά : Το χρηματικό ποσό που πληρώνουμε ή παρακρατείται από το μισθό υπέρ των ασφαλιστικών φορέων. Οριοθετείται με ποσοστό και είναι υπέρ σύνταξης και υπέρ υγειονομικής περίθαλψης.

Ο.Α.Ε.Ε. : Οργανισμός Ασφάλισης Ελεύθερων Επαγγελματιών.

Τ.Σ.Α.Υ. : Τομέας Σύνταξης Ασφάλισης Υγειονομικών.

Τ.Σ.Μ.ΕΔΕ : Τομέας Σύνταξης Μηχανικών ΕΔΕ

ΙΚΑ-ΕΤΑΜ : Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων – Ενιαίο Ταμείο Ασφάλισης Μισθωτών.

ΕΤΑΠ-ΜΜΕ : Ενιαίο Ταμείο Ασφάλισης Προσωπικού Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης.

ΤΑΝΠΥ : Τομέας Ασφάλισης Ναυτικών και Τουριστικών Πρακτόρων.

ΚΦΑ : Καθαρό Φορολογητέο Αποτέλεσμα

ΑΠΔ: Αναλυτική Περιοδική Δήλωση

ΕΤΑΑ: Ενιαίο Ταμείο Ανεξάρτητα Απασχολουμένων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

1.1 ΓΕΝΙΚΑ

Η έννοια της κοινωνικής ασφάλειας στην Ελλάδα αντιστοιχεί στον κύριο στόχο του εθνικού μοντέλου κοινωνικής προστασίας, ο οποίος εξυπηρετείται μέσω τριών συστημάτων: του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης για την προστασία των εργαζομένων, του συστήματος κοινωνικής πρόνοιας για την φροντίδα των ατόμων που βρίσκονται σε κατάσταση ανάγκης και του εθνικού συστήματος υγείας για την κάλυψη όλων των ατόμων που διαμένουν στην Ελληνική επικράτεια.

Το *Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλισης* αποτελεί τον κύριο άξονα του Ελληνικού μοντέλου κοινωνικής προστασίας. Η λειτουργία του, όπως έχει διαμορφωθεί ιστορικά όπως έχουμε προαναφέρει από τη δεκαετία του 1950 μέχρι σήμερα, επιδιώκει την κάλυψη των κινδύνων που αντιμετωπίζουν οι εργαζόμενοι, χορηγώντας παροχές και υπηρεσίες που αναπληρώνουν τη μείωση ή την απώλεια εισοδήματος από απασχόληση. Πρόκειται για ένα σύστημα κύριας και επικουρικής δημόσιας ασφάλισης, το οποίο λειτουργεί με βάση αυτόνομους ασφαλιστικούς φορείς.

Το *Εθνικό Σύστημα Υγείας* θεσμοθετήθηκε μόλις στις αρχές της δεκαετίας του 1980, αποβλέποντας στην ιατροφαρμακευτική και νοσηλευτική κάλυψη των αναγκών του ελληνικού πληθυσμού μέσω της παροχής δωρεάν υπηρεσιών. Η λειτουργία του εξυπηρετεί όλα τα άτομα που διαμένουν στην Ελληνική επικράτεια. Ειδικά όμως για τους ασφαλισμένους σε φορείς δημόσιας ασφάλισης προβλέπεται η παροχή υπηρεσιών υγείας και από τους κλάδους υγείας των ταμείων τους. Οι φορείς αυτοί συγκροτούν τον πρώτο πυλώνα ασφάλισης στην Ελλάδα.

Το *Σύστημα Κοινωνικής Πρόνοιας* συνθέτει το τελικό δίκτυο ασφάλειας για τα άτομα εκτός αγοράς εργασίας που βρίσκονται σε κατάσταση ανάγκης. Λειτουργεί με βάση κατηγοριακά προγράμματα προστασίας για συγκεκριμένες ομάδες του πληθυσμού, τα οποία εγκαινιάστηκαν στις αρχές της δεκαετίας του 1960 και επεκτάθηκαν ουσιαστικά σε όλη τη διάρκεια της δεκαετίας του 1980. Το σύστημα χορηγεί χρηματικά επιδόματα, παροχές σε είδος και κοινωνικές υπηρεσίες φροντίδας μέσω αποκεντρωμένων νομικών προσώπων που εποπτεύονται από το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας. Κοινωνικές υπηρεσίες σε μικρότερη έκταση παρέχονται επίσης

από τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και από ένα πλέγμα εθελοντικών οργανισμών και μη κυβερνητικών οργανώσεων που δραστηριοποιούνται έντονα ιδίως στο πεδίο προστασίας των παιδιών, των προσφύγων και των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Μέχρι πρότινος είχαμε στην Ελλάδα τον διαχωρισμό των ασφαλιστικών ταμείων αναλόγως τα επαγγέλματα των ασφαλισμένων. Δηλαδή υπήρχε το ΙΚΑ (Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων) για τους μισθωτούς , ΟΑΕΕ (Οργανισμός Ασφάλισης Ελεύθερων Επαγγελματιών) για τους εμπόρους και ελεύθερους επαγγελματίες , ΤΣΑΥ (Τομέας Σύνταξης Ασφάλισης Υγειονομικών) για τον ιατρικό κλάδο, ΤΣΜΕΔΕ (Τομέας Σύνταξης Μηχανικών) για τους μηχανικούς, ΟΓΑ (Οργανισμός Γεωργικών Ασφαλίσεων) για τους αγρότες, ΝΑΤ (Ναυτικό Απομαχικό Ταμείο) για τους ναυτικούς και άλλα.

Με τον νέο ασφαλιστικό νόμο «εντάσσονται» όλα τα παραπάνω ταμεία στον

«Ενιαίο Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης (Ε.Φ.Κ.Α.)».

Το Εθνικό Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλισης λειτουργεί πλέον με ενιαίους κανόνες για όλους τους ασφαλισμένους. Για λόγους συντομίας στο εξής θα καλείται Ε.Φ.Κ.Α. Στον Ε.Φ.Κ.Α. οι κατηγορίες των ασφαλισμένων πλέον είναι τρεις : οι μισθωτοί, οι ελεύθεροι επαγγελματίες και οι αγρότες. Ουσιαστικά όμως είναι δύο και αυτό διότι έχουμε Παροχή Εξαρτημένης Εργασίας (μισθωτοί) και Μη Εξαρτημένης Εργασίας (ελεύθεροι επαγγελματίες και αγρότες).

Εδώ αξίζει να επισημάνουμε ότι όλοι οι ενταχθέντες φορείς , τομείς, κλάδοι και λογαριασμοί ασκούν τις αρμοδιότητες που προβλέπονται από τον παραπάνω νόμο συνεχίζουν όμως να ασκούν και τις αρμοδιότητες που προβλέπονται από τις γενικές ή ειδικές ή καταστατικές διατάξεις τους κατά το μέρος που αυτές δεν αντίκεινται στις διατάξεις του παρόντος , μέχρι την ημερομηνία ένταξης στον Ε.Φ.Κ.Α.

Από την ψήφιση του νέου νόμου όμως προκύπτουν διάφορα ζητήματα ως προς την Ανταποδοτικότητα του. Αυτό συμβαίνει διότι :

- Ενισχύεται ο προνοιακός χαρακτήρας των συντάξεων με εξασθένιση του κινήτρου για ασφάλιση.
- Έχουμε μεγάλη αύξηση των εισφορών στους ελεύθερους επαγγελματίες που οδηγεί σε ενίσχυση της φοροδιαφυγής και εισφοροδιαφυγής.

- Αδυναμία διασφάλισης της βιωσιμότητας του συστήματος και
- Νέες αδικίες και ανισότητες.

Οι κυριότερες αλλαγές που επέρχονται με τον νέο ασφαλιστικό είναι επιγραμματικά:

- Υπαγωγή όλων των ταμείων στο υπέρ-ταμείο του ΕΦΚΑ και οι δημόσιοι υπάλληλοι καθώς και οι στρατιωτικοί εντάσσονται.
- Επανασύσταση του Ενιαίου Ταμείου Επικουρικής Ασφάλισης.
- Αλλαγή του τρόπου συνταξιοδότησης (θεσπίζεται για πρώτη φορά η Εθνική Σύνταξη και η Ανταποδοτική Σύνταξη).
- Σύνδεση του δηλωθέντος εισοδήματος των Ελεύθερων Επαγγελματιών και των Αγροτών με τις ασφαλιστικές εισφορές τους.
- Αλλαγή στον τρόπο υπολογισμού των ασφαλιστικών εισφορών.
- Νέο πλαίσιο για την παράλληλη ασφάλιση από 1/1/2017.

Σκοπός του Ε.Φ.Κ.Α. είναι η κάλυψη των υπακτέων στην ασφάλιση του φορέα προσώπων για τους ασφαλιστικούς κινδύνους που προβλέπονται από την οικεία νομοθεσία με την προβλεπόμενη στο νόμο αυτό χορήγηση :

1. Μηνιαίας κύριας σύνταξης λόγω γήρατος, αναπηρίας και θανάτου στους ασφαλισμένους ή και στα μέλη της οικογενείας τους.
2. Παροχών ασθενείας σε χρήμα.
3. Ειδικών προνοιακών επιδομάτων
4. Κάθε άλλη παροχή σε χρήμα ή υπηρεσίες για τις οποίες καθίσταται αρμόδιος ο Ε.Φ.Κ.Α.

1.2-Ιστορικά Στοιχεία

Ενοποίηση ταμείων..ένα παλαιότερο ζήτημα ξανά στις μέρες μας.

Το νέο νομοσχέδιο για το ασφαλιστικό προβλέπει μεταξύ άλλων Ενιαία Ασφάλιση για όλους τόσο σε παροχές όσο και σε εισφορές αλλά και τη δημιουργία Ενιαίου Ταμείου Ασφάλισης. Αναφέρεται λοιπόν στην Ενοποίηση των Κανόνων Ασφάλισης αλλά και στην Ενοποίηση των ταμείων. Ας πάρουμε λίγο τα πράγματα από την αρχή κάνοντας μια σύντομη αναδρομή στο παρελθόν. Σύμφωνα με το άρθρο 22 παρ. 4 του Συντάγματος και μετά την αναθεώρηση του

«Το κράτος μεριμνά για την κοινωνική ασφάλιση των εργαζομένων όπως ο νόμος ορίζει»

Στη χώρα μας η έννοια της κοινωνικής ασφαλίσεως κατά της ασθένειας συναντάται από τον 6^ο π.Χ. αιώνα περίπου όπου υπήρχε ο θεσμός των «Δημοσιευόντων ιατρών» που εκλέγονταν από την πόλη για να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους έναντι αμοιβής «τα ιατρικά τέλη» από υποχρεωτικές εισφορές των πολιτών. Κατά την Βυζαντινή περίοδο υπάρχει έντονη ιδρυματική περίθαλψη των άπορων πολιτών ενώ στα χρόνια της τουρκοκρατίας κάποιες κατηγορίες εργαζομένων ενδιαφέρθηκαν να οργανώσουν ειδικά συστήματα κοινωνικής προστασίας σε συντεχνιακή βάση. Από το 1860 έως το 1930 είναι η περίοδος η οποία χαρακτηρίζει και σηματοδοτεί τη δομή του κοινωνικοασφαλιστικού μας συστήματος όπως τη γνωρίζουμε μέχρι σήμερα. Πρώτος ασφαλιστικός φορέας το ΝΑΤ (Ναυτικό Απομαχικό Ταμείο) ιδρύθηκε με Διάταγμα στις 18/12/1836 και λειτούργησε με τον νόμο ΧΛΘ' (1861). Τον ίδιο χρόνο καθιερώθηκε με τον Νόμο ΧΝΒ' η συνταξιοδότηση των δημοσίων υπαλλήλων και ακολούθησε η δημιουργία των λοιπών ασφαλιστικών φορέων. Με τον Ν.2868/22 δίνεται η ώθηση για τη δημιουργία ασφαλιστικών ταμείων στις ιδιωτικές επιχειρήσεις. Καθιερώνει τον τρόπο σύστασης, οργάνωσης και λειτουργίας των ασφαλιστικών ταμείων των μισθωτών στις βιομηχανικές, βιοτεχνικές και εμπορικές επιχειρήσεις. Από το 1925 και μετά κάνουν την εμφάνιση τους τα πρώτα ταμεία των ανεξάρτητων επαγγελματιών με το ΤΣΑΥ και το ταμείο Νομικών το 1928.

Ο πρώτος νόμος 5733/1932 δεν εφαρμόστηκε ποτέ. Αργότερα ψηφίστηκε ο Ν.6296/1934 «περί ιδρύσεως του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΙΚΑ)» ο οποίος τέθηκε σε ισχύ από τις 19/12/1937 και αντικαταστάθηκε τον Α.Ν. 1846/51 που ισχύει μέχρι σήμερα με πολλές τροποποιήσεις. Μήπως λοιπόν η ενοποίηση των ταμείων που προσπαθεί να επιτευχθεί σήμερα δεν είναι τόσο νέα και καινοτόμος ιδέα αλλά η υλοποίηση ενός παλαιότερου σχεδίου που ποτέ δεν πραγματοποιήθηκε ?

Στις 01/01/2017 μπαίνει σε εφαρμογή το νέο νομοσχέδιο που ψηφίστηκε στη βουλή με αριθμό : ***N.4387 ΕΝΙΑΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ – Μεταρρύθμιση ασφαλιστικού-συνταξιοδοτικού συστήματος Ρυθμίσεις φορολογίας εισοδήματος και τυχερών παιγνίων και άλλες διατάξεις.***

Σύμφωνα με τον παραπάνω νόμο καθιερώνεται Εθνικό Σύστημα Ασφάλισης με ενιαίους κανόνες για όλους τους ασφαλισμένους.¹

1.3 Σκοπός και Δομή της εργασίας

Η παρακάτω διπλωματική εργασία αναλύει το νέο ασφαλιστικό σύστημα στην Ελλάδα.

Σε μια χώρα όπως η Ελλάδα όπου τα τελευταία επτά χρόνια βρίσκεται σε ένα κυκλώνα συνεχούς ψήφισης νέων νομοσχεδίων, διατάξεων και τροποποιήσεων αυτού.

Από όλες λοιπόν τις αλλαγές που γίνονται στην εποχή μας ήρθε και η σειρά του ασφαλιστικού ζητήματος.

Αναλύουμε λοιπόν τα κυριότερα σημεία του νόμου με αναφορές σε άρθρα και εγκυκλίους που έχουν ψηφιστεί ώστε αυτά να είναι κατανοητά και ευκόλως αντιληπτά από όλους.

Η εργασία χωρίζεται σε δύο μέρη τα οποία είναι το ασφαλιστικό και το συνταξιοδοτικό σύστημα.

Θέτουμε Συγκρίσεις με ασφαλιστικά άλλων χωρών και στο τέλος κάνουμε μια συνοπτική απεικόνιση των σημαντικότερων αλλαγών.

¹ Άρθρο Αγλαΐας Ηλ. Νάκα δημοσιευμένο στο e-forologia.gr και στο LARISSANET εβδομαδιαίος έντυπος τύπος Λάρισας

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

2.1 Εισαγωγικά

Από την ψήφιση του νέου νομοσχεδίου και μετά έχει «χυθεί πολύ μελάνι». Και αυτό γιατί οι αλλαγές οι οποίες και επήλθαν ήταν αρκετά μεγάλες και πρωτόγνωρες για την χώρας μας καθώς κάτι τέτοιο αν και προσπαθήθηκε δεν εφαρμόστηκε ποτέ στο παρελθόν. Έχουν γραφτεί άρθρα τα πάντα όμως στηριζόμενα σε θεωρητικό επίπεδο αφού επί του πρακτέου υπολείπονται ακόμη πολλές διευκρινήσεις και ακόμη πολλές διατάξεις για να μπορούμε να μιλάμε πιο εμπειριστωμένα. Τα περισσότερα θέτουν συγκρίσεις με ασφαλιστικά άλλων χωρών και μερικά από αυτά ξεχώρισαν και τα παραθέτω παρακάτω.

2.2 – Αρθρογραφική Επισκόπηση

Σύμφωνα με μια μικρή έρευνα που έκανα στον θεσμό του ασφαλιστικού το έδαφος για ενιαία ασφάλιση όλων έχει καλλιεργηθεί από παλιότερα αλλά δεν υλοποιήθηκε μέχρι σήμερα. Για πρώτη φορά τέθηκε το θέμα της Εθνικής Ασφαλιστικής προστασίας από τον πρωθυπουργό της χώρας Ελ. Βενιζέλο. Τα προαναφερθέντα δημοσιεύτηκαν στο οικονομικό site του forologia.gr και σε εβδομαδιαίο έντυπο τύπο της Λάρισας στη εφημερίδα Larissanet. Στο άρθρο αναφέρεται συγκεκριμένα ότι σύμφωνα με το άρθρο 22 παρ. 4 του Συντάγματος και μετά την αναθεώρηση του

«Το κράτος μεριμνά για την κοινωνική ασφάλιση των εργαζομένων όπως ο νόμος ορίζει»

Στη χώρα μας η έννοια της κοινωνικής ασφαλίσεως κατά της ασθένειας συναντάται από τον 6^ο π.Χ. αιώνα περίπου όπου υπήρχε ο θεσμός των «Δημοσιευόντων ιατρών» που εκλέγονταν από την πόλη για να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους έναντι αμοιβής «τα ιατρικά τέλη» από υποχρεωτικές εισφορές των πολιτών. Κατά την Βυζαντινή περίοδο υπάρχει έντονη ιδρυματική περίθαλψη των άπορων πολιτών ενώ στα χρόνια της τουρκοκρατίας κάποιες κατηγορίες εργαζομένων ενδιαφέρθηκαν να οργανώσουν ειδικά συστήματα κοινωνικής προστασίας σε συντεχνιακή βάση. Από το 1860 έως το 1930 είναι η περίοδος η οποία χαρακτηρίζει και σηματοδοτεί τη δομή του κοινωνικοασφαλιστικού μας συστήματος όπως τη γνωρίζουμε μέχρι σήμερα. Πρώτος ασφαλιστικός φορέας το NAT (Ναυτικό Απομαχικό Ταμείο) ιδρύθηκε με Διάταγμα στις 18/12/1836 και λειτούργησε με τον

νόμο ΧΛΘ' (1861). Τον ίδιο χρόνο καθιερώθηκε με τον Νόμο ΧΝΒ' η συνταξιοδότηση των δημοσίων υπαλλήλων και ακολούθησε η δημιουργία των λοιπών ασφαλιστικών φορέων. Με τον Ν.2868/22 δίνεται η ώθηση για τη δημιουργία ασφαλιστικών ταμείων στις ιδιωτικές επιχειρήσεις. Καθιερώνει τον τρόπο σύστασης, οργάνωσης και λειτουργίας των ασφαλιστικών ταμείων των μισθωτών στις βιομηχανικές, βιοτεχνικές και εμπορικές επιχειρήσεις. Από το 1925 και μετά κάνουν την εμφάνιση τους τα πρώτα ταμεία των ανεξάρτητων επαγγελματιών με το ΤΣΑΥ και το ταμείο Νομικών το 1928.

Ο πρώτος νόμος 5733/1932 δεν εφαρμόστηκε ποτέ. Αργότερα ψηφίστηκε ο Ν.6296/1934 «περί ιδρύσεως του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΙΚΑ)» ο οποίος τέθηκε σε ισχύ από τις 19/12/1937 και αντικαταστάθηκε τον Α.Ν. 1846/51 που ισχύει μέχρι σήμερα με πολλές τροποποιήσεις.

Έχουν γίνει πολλές αναλύσεις και αρκετές συγκρίσεις τόσο στο ασφαλιστικό όσο και στο συνταξιοδοτικό αλλά και πολλές συγκρίσεις με το προηγούμενο καθεστώς και με συστήματα άλλων χωρών. Ένα άλλο άρθρο το οποίο παρουσιάζει μεγάλο ενδιαφέρον είναι του κ. Παπάδη Κώστα οπού πολύ επιτυχημένα αναφέρει ότι το ασφαλιστικό σύστημα της Ευρώπης μοιάζει με πολύχρωμο παζλ. Ένα πάζλ με πολλά κοινά σημεία αλλά και σημαντικές διαφορές. Η φιλοσοφία του ασφαλιστικού που δημιούργησε κάθε χώρα μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο πόλεμο. Ωστόσο, κοινή είναι η πεποίθηση ότι τα τελευταία χρόνια τα συστήματα ασφάλισης συγκλίνουν μεταξύ τους. Από τα επίσημα στοιχεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης προκύπτει ότι η σύγκλιση αυτή επιτυγχάνεται κυρίως με την συμπίεση, όλο και περισσότερο, των δαπανών κοινωνικού χαρακτήρα, και ταυτοχρόνως με τη διεύρυνση των προϋποθέσεων χορήγησης των ανταποδοτικών παροχών, όρια ηλικίας, έτη ασφάλισης κτλ. Στις διαφορές των συστημάτων ασφάλισης, ανά την Ευρώπη, μπορούν να καταχωρηθούν οι αυξομειώσεις των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης και των απαιτούμενων ετών ασφάλισης, αλλά και τα ποσά που δαπανά κάθε κράτος για τις συντάξεις γήρατος. Ενδεικτικό της φιλοσοφίας κάθε συστήματος είναι, επίσης, το ύψος των κατώτατων (μη ανταποδοτικών) προνοιακών συντάξεων, που χορηγεί κάθε χώρα στους ηλικιωμένους, όταν δεν συγκεντρώνουν τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης. Χαρακτηριστικό των οξυμμένων προβλημάτων που θα εμφανισθούν στον τομέα της κοινωνικής ασφάλισης είναι το στοιχείο που δείχνει τη γήρανση του ευρωπαϊκού πληθυσμού. Οι ηλικιωμένοι πολίτες (άνω των 65 ετών) στα κράτη της Ευρώπης

αυξάνονται, συνεχώς, την τελευταία εικοσαετία, σε σχέση με τον εν ενεργεία (απασχολούμενο) πληθυσμό, ανατρέποντας έτσι τα οικονομικά δεδομένα του ασφαλιστικού συστήματος. Μερικές από τις χώρες οι οποίες αναφέρονται

ΒΕΛΓΙΟ

Όλα τα άτομα που εργάζονται στο Βέλγιο με σύμβαση εργασίας ασφαλιζονται για σύνταξη γήρατος. Ειδικοί κανόνες ισχύουν για τις οικιακούς βοηθούς με μερική απασχόληση. Οι παροχές του ασφαλιστικού συστήματος είναι οι εξής:

Σύνταξη γήρατος που χορηγείται στους μισθωτούς.

Επίδομα θέρμανσης που χορηγείται στους συνταξιούχους ανθρακωρύχους.

Επίδομα διακοπών και συμπληρωματικό επίδομα διακοπών.

Προϋποθέσεις - Οι μισθωτοί, άνδρες και γυναίκες, θεμελιώνουν δικαίωμα σε σύνταξη γήρατος με τη συμπλήρωση του 60ού έτους της ηλικίας τους, αν και μπορούν να επιλέξουν να εξακολουθήσουν να εργάζονται ως το 65ο. Εξαιρέσεις στον κανόνα αυτό ισχύουν για τους ανθρακωρύχους, οι οποίοι μπορούν να συνταξιοδοτηθούν νωρίτερα. Οι άνδρες που δικαιούνται συμβατική πρόωρη συνταξιοδότηση μπορούν να συνταξιοδοτηθούν μόνον όταν συμπληρώσουν το 65ο έτος της ηλικίας τους.

Ύψος συνταξιοδότησης - Το ύψος της σύνταξης γήρατος εξαρτάται, αφ' ενός, από τη διάρκεια των περιόδων που εργάστηκε κάποιος ως μισθωτός στο Βέλγιο (συμπεριλαμβανομένων των περιόδων διακοπών, ασθενείας και ανεργίας) και, αφ' ετέρου, από το εισόδημα που κέρδιζε κατά τη διάρκεια των περιόδων αυτών, προσαρμοσμένο στο επίπεδο του κόστους διαβίωσης κατά τη στιγμή του υπολογισμού της σύνταξης. Η σύνταξη γήρατος υπολογίζεται σε τεσσαρακοστά πέμπτα της πλήρους σύνταξης για κάθε έτος εργασίας για τους άνδρες, σε τεσσαρακοστά για τις γυναίκες και τους ναυτικούς, σε τριακοστά για τους εργαζομένους σε ορυχεία που έχουν εργαστεί τουλάχιστον 20 έτη με την ιδιότητα αυτή και σε δέκατα τέταρτα για τους ναυτικούς που έχουν συμπληρώσει τουλάχιστον 168 μήνες υπηρεσίας στη θάλασσα. Για τον υπολογισμό του θεωρητικού ύψους της

σύνταξης, μπορούν να συνυπολογιστούν οι περίοδοι εργασίας σε άλλα κράτη-μέλη. Η σύνταξη ανέρχεται στο 60% του μέσου μισθού που ελάμβανε κάποιος καθ' όλη τη διάρκεια της επαγγελματικής σταδιοδρομίας του. Ανέρχεται στο 75% αν ο συνταξιούχος έχει συντηρούμενο σύζυγο. Υπάρχουν δύο τρόποι καταβολής της σύνταξης, είτε με ταχυδρομικό έμβασμα που εξαργυρώνεται στο σπίτι είτε με κατάθεση στον λογαριασμό ταχυδρομικού ταμιευτηρίου ή τράπεζας. Οι συνταξιούχοι μπορούν να εργάζονται, εφόσον οι αποδοχές τους δεν ξεπερνούν ένα ορισμένο ποσό. Η Εθνική Υπηρεσία Συντάξεων πρέπει να ενημερώνεται εκ των προτέρων για κάθε τέτοια εργασία με συστημένη επιστολή.

ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Κάθε άτομο που υπόκειται σε υποχρεωτική ασφάλιση σύνταξης καλύπτεται από ασφάλιση γήρατος.

Κανονική σύνταξη γήρατος - Αυτή η σύνταξη χορηγείται όταν κάποιος συμπληρώσει το 65ο έτος της ηλικίας του. Δεν τίθενται όρια όσον αφορά το ύψος του εισοδήματος που θα λαμβάνει ο συνταξιούχος πέραν της σύνταξης.

Πρόωρη σύνταξη - Ασφαλισμένος που έχει ολοκληρώσει την απαιτούμενη περίοδο των 35 ετών ασφάλισης δικαιούται σύνταξη γήρατος από το 63ο έτος της ηλικίας του. Ωστόσο, αυτό το όριο ηλικίας θα αυξάνεται σταδιακά ως το 65ο έτος, για τους ασφαλισμένους που γεννήθηκαν μετά την 31 Δεκεμβρίου 1937. Τα άτομα με σοβαρή αναπηρία και τα άτομα που πάσχουν από επαγγελματική αναπηρία ή γενική αναπηρία δικαιούνται σύνταξη γήρατος με τη συμπλήρωση του 60ού έτους της ηλικίας τους, εφόσον έχουν ολοκληρώσει περίοδο ασφάλισης 35 ετών.

Σύνταξη γήρατος γυναικών - Οι γυναίκες δικαιούνται σύνταξη γήρατος στο 60ό έτος της ηλικίας τους, εφόσον μπορούν να αποδείξουν την καταβολή υποχρεωτικών εισφορών για πάνω από 10 έτη μετά τη συμπλήρωση του 40ού έτους της ηλικίας τους. Η περίοδος θεμελίωσης ανέρχεται στα 15 έτη. Ωστόσο, αυτό το όριο ηλικίας θα αυξηθεί σταδιακά στο 65ο έτος για τις ασφαλισμένες που γεννήθηκαν μετά την 31η Δεκεμβρίου 1940.

Ύψος σύνταξης - το ύψος της σύνταξης εξαρτάται από το ποσό των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης που κατέβαλε ο ασφαλισμένος κατά τη διάρκεια ολόκληρης της «ασφαλιστικής ζωής του». Η διάρκεια της ασφάλισης μπορεί να είναι μεγαλύτερη από τη συνολική περίοδο εργασίας, καθώς συνυπολογίζονται περίοδοι κατά τις οποίες η καταβολή των εισφορών είχε ανασταλεί (για παράδειγμα, περίοδοι κατάρτισης και περίοδοι σύνταξης αναπηρίας).

ΙΤΑΛΙΑ

Όλοι οι μισθωτοί, καθώς και ορισμένες κατηγορίες αυτοαπασχολουμένων, είναι ασφαλισμένοι στον κλάδο αναπηρίας. Αν οι ασφαλισμένοι είναι αυτοαπασχολούμενοι, προβλέπονται δύο κατηγορίες σύνταξης γήρατος: η σύνταξη αρχαιότητας και η σύνταξη γήρατος.

Σύνταξη αρχαιότητας - Η σύνταξη αυτή χορηγείται ανεξάρτητα από την ηλικία συνταξιοδότησης, εφόσον ο μισθωτός έχει πραγματοποιήσει τουλάχιστον 35 έτη εισφοράς και έχει πάψει να εργάζεται.

Σύνταξη γήρατος - Η ηλικία συνταξιοδότησης των αυτοαπασχολουμένων είναι το 65ο έτος για τους άνδρες και το 60ό για τις γυναίκες. Η ηλικία συνταξιοδότησης μισθωτών αυξάνεται σταδιακά από το 1994 - 1995 και από το 61ο για τους άνδρες και το 56ο για τις γυναίκες, θα φθάσει το 2002 το 65ο για τους άνδρες και το 60ό για τις γυναίκες. Για τη θεμελίωση του δικαιώματος σε σύνταξη, ο μισθωτός πρέπει να έχει καταβάλει εισφορές για έναν ελάχιστο αριθμό ετών. Ο αριθμός αυτός αυξάνεται, επίσης, σταδιακά, από τα 16 έτη το 1994 στα 20 έτη το 2002 και εντεύθεν.

Ύψος της παροχής - Για τον υπολογισμό της σύνταξης, λαμβάνονται υπόψη τα έτη εισφοράς και, κατά κανόνα, οι αποδοχές κατά την τελευταία δεκαετία της επαγγελματικής σταδιοδρομίας. Αν κάποιος έχει αναλάβει πρώτη φορά εργασία μετά την 1η Ιανουαρίου 1993, λαμβάνονται υπόψη οι αποδοχές καθ' όλη τη διάρκεια της επαγγελματικής σταδιοδρομίας, με ορισμένες διορθώσεις. Η σύνταξη θα είναι ίση με ένα ποσοστό των συντάξιμων αποδοχών, αν είναι μισθωτός. Ή με ένα ποσοστό των εσόδων της επιχείρησης, αν είναι αυτοαπασχολούμενος. Το ποσοστό αυτό κυμαίνεται ανάλογα με τα έτη εισφοράς (2% κάθε έτος). Την ανώτατη σύνταξη λαμβάνει ένας

εργαζόμενος με 40 συντάξιμα έτη. Η σύνταξη αυτή ανέρχεται στο 80% των συντάξιμων αποδοχών του. Πρέπει να αναφέρουμε ότι το ύψος των διαφόρων συντάξεων που δικαιούται κάποιος στην Ιταλία δεν μπορεί να είναι χαμηλότερο από ένα ποσό που ορίζεται με νόμο κάθε έτος.

ΟΛΛΑΝΔΙΑ Τα άτομα που διαμένουν ή εργάζονται στις Κάτω Χώρες ασφαλιζονται σύμφωνα με τον νόμο περί γενικής ασφάλισης γήρατος. Γενικά, όλοι οι άνδρες και οι γυναίκες δικαιούνται σύνταξη γήρατος, όταν συμπληρώσουν το 65ο έτος της ηλικίας τους. Το ύψος κάθε σύνταξης είναι ορισμένο και αναπροσαρμόζεται, με βάση την εξέλιξη των μισθών, δύο φορές ετησίως. Η σύνταξη καταβάλλεται κάθε μήνα. Τον Μάιο καταβάλλεται ετήσιο επίδομα διακοπών.

Το καθορισμένο ποσό της σύνταξης μειώνεται κατά ένα ορισμένο ποσό για κάθε έτος που κάποιος δεν ήταν ασφαλισμένος. Γενικά, το σύστημα προβλέπει ότι για κάθε έτος που εργάζεται κάποιος στις Κάτω Χώρες δικαιούται ένα ορισμένο ποσοστό της πλήρους σύνταξης.

Στα πλαίσια των παραπάνω συγκρίσεων αναφέρεται και ένα άρθρο της επιστημονικής ομάδας του taxheaven με το οποίο συγκρίνεται το ασφαλιστικό των αυτοπασχολούμενων σε 29 χώρες του κόσμου. Παραθέτω παρακάτω τον πίνακα με τους συντελεστές υπολογισμού όπως αναφέρεται στο άρθρο και στο οποίο μπορούμε να δούμε τις διαφορές μεταξύ σε αυτές τις τέσσερις χώρες ως προς τον υπολογισμό των εισφορών των ελεύθερων επαγγελματιών.

Χώρα	Βάση περιόδου	Συντελεστής	Βάση υπολογισμού συντελεστή		Ανώτατη συμμετοχή (πλαφόν)
			Από	έως	
Βέλγιο	TY	22.00	12,871	55,577	-
Βέλγιο	TY	14.16	55,577	81,903	15,954.7
Γερμανία		-	-	-	-
Ελλάδα	MGE ²	26,95			5.860,80 (70.329,60)
Ελλάδα		37,95	-	-	5.860,80 (70.329,60)
Ιταλία	AGE ³	22.65	15,548	46,123	
Ιταλία		23.65	46,123	76,872	17,719.0
Ολλανδία		28.15	0	33,589	9,455.3
Ολλανδία		4.85	0	51,976	2,520.8

Αξιοσημείωτο στον παραπάνω πίνακα ότι η Γερμανία δεν έχει καθόλου συντελεστές. Αυτό συμβαίνει γιατί στη Γερμανία οι ελεύθεροι επαγγελματίες ασφαλίζονται ιδιωτικά και δεν υπάγονται στην κοινωνική ασφάλιση του κράτους.

Στο έκτο κεφάλαιο της παρούσας εργασίας αναλύσουμε τα παραπάνω κάνοντας τις συγκρίσεις ανά κατηγορία και παραθέτοντας συμπεράσματα.

² MGE – Μηνιαία Έσοδα

³ AGE – Ετήσια Έσοδα

Πηγή ΟΟΣΑ – Ευρωπαϊκή Ένωση

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΙΣΦΟΡΩΝ

3.1 - Εισαγωγή

Στο κεφάλαιο αυτό θα ασχοληθούμε με τα άρθρα 38 και 39 του νέου νόμου οπου αναλύεται η ασφάλιση των κυριότερων ομάδων ασφαλισμένων αυτό της μισθωτής εργασίας και των ελεύθερων επαγγελματιών. Αναφερόμαστε στα κυριότερα σημεία σε συνδυασμό με τις διευκρινιστικές εγκυκλίους που βγήκαν από την ψήφιση του νόμου και μετά .

3.2 – Ασφάλιση Μισθωτής Εργασίας (άρθρο 38)

Στην ανωτέρω κατηγορία περιλαμβάνονται:⁴

- α) Οι εργαζόμενοι με εξαρτημένη σχέση εργασίας για τους οποίους προβλέπονται ασφαλιστικές εισφορές για σύνταξη, για περίθαλψη , για επικουρική ασφάλιση, αλλά και όλες τις καλύψεις για τις οποίες διατηρούνται οι συνεισπρατόμενες μέχρι σήμερα από το ΙΚΑ εισφορές (ανεργία – ΛΑΕΚ , Ε.Ε. και Ε.Κ.)
- β) Οι εργαζόμενοι οι οποίοι δεν έχουν εξαρτημένη σχέση εργασίας όπως για παράδειγμα τα μέλη των Διοικητικών Συμβουλίων Α.Ε ή Συνεταιρισμών που λαμβάνουν αμοιβή. Στους εργαζόμενους με εξαρτημένη σχέση εργασίας περιλαμβάνονται εκτός από τις συνήθεις κατηγορίες και οι ακόλουθες:

- **Έμμισθοι ναυτικοί πράκτορες ασφαλισμένοι στο πρώην ΤΑΝΠΥ-ΟΑΕΕ**

Οι εισφορές των ανωτέρω για κύρια σύνταξη αναπροσαρμόζονται ως εξής:

Από 1/1/2017 εισφορά εργαζόμενου 15% και εργοδότη 5%

Από 1/1/2018 εισφορά εργαζόμενου 10% και εργοδότη 10%

Από 1/1/2019 εισφορά εργαζόμενου 6,67% και εργοδότη 13,33%

- **Εργαζόμενοι με εξαρτημένη σχέση ασφαλισμένοι στο πρώην ΕΤΑΑ⁵**

⁴ Άρθρο 38 παράγραφος 3

(ΤΣΜΕΔΕ, ΤΣΑΥ) με εισφορές 20% για κύρια σύνταξη επιμεριζόμενες σε 6,67% για τον εργαζόμενο και 13,33% για τον εργοδότη

- **Διευθυντές , Γενικοί Διευθυντές , Εντεταλμένοι, Διευθύνοντες Σύμβουλοι , Διοικητές Εταιρειών** που παρέχουν εργασία με εξαρτημένη σχέση με εισφορά για κύρια σύνταξη 20% επιμεριζόμενη σε 6,67% για τον εργαζόμενο και 13,33% για τον εργοδότη
- **Εργάτες στον πρωτογενή τομέα της οικονομίας** , όπως γεωργικές εκμεταλλεύσεις , κτηνοτροφικές και πτηνοτροφικές μονάδες κ.λ.π.

Οι νέες εισφορές για κύρια σύνταξη που προβλέπονται για τους εργαζόμενους με εξαρτημένη σχέση στον πρωτογενή τομέα είναι οι ακόλουθες:⁶

- Από 1/1/2017 εισφορά 15,5% επιμεριζόμενη σε 1,67% για τον εργαζόμενο και 13,83% για τον εργοδότη
- Από 1/1/2018 εισφορά 17,01% επιμεριζόμενη σε 3,34% για τον εργαζόμενο και 13,67% για τον εργοδότη
- Από 1/1/2019 εισφορά 18,5% επιμεριζόμενη σε 5% για τον εργαζόμενο και 13,5% για τον εργοδότη
- Από 1/1/2020 και μετά εισφορά 20% επιμεριζόμενη σε 6,67% για τον εργαζόμενο και 13,33% για τον εργοδότη
- Για τις ανωτέρω κατηγορίες εργαζομένων προβλέπεται η συνεισπραξη εισφορών ανεργίας , ΛΑΕΚ κλπ. **Στους εργαζόμενους οι οποίοι θα ασφαλίζονται με το καθεστώς των μισθωτών , χωρίς συνεισπρατόμενα περιλαμβάνονται:**
- **Τα μέλη των Δ.Σ** εταιρειών τα οποία λαμβάνουν αμοιβή ανεξάρτητα εάν καταβάλλεται σε μηνιαία ή άλλη βάση.
- **Τα μέλη των Δ.Σ. των Συνεταιρισμών**

⁵ Εγκ.6 & Εγκ.18 / 2017

⁶ Απόφαση υπουργείου Εργασίας με αρ.πρωτ. Φ. 80000/οικ. 61327/1484/ 2016)

- **Οι δικηγόροι με έμμισθη εντολή**

Για όλες τις ανωτέρω κατηγορίες ασφαλισμένων προβλέπεται ασφαλιστική εισφορά 20% για κύρια σύνταξη και επιμερίζεται σε 6,67% στον εργαζόμενο και 13,33% για τον εργοδότη. Επίσης προβλέπεται εισφορά 7,1% για υγειονομική περίθαλψη η οποία επιμερίζεται σε 2,55% στον εργαζόμενο και 4,55% στον εργοδότη. Οι προσαρμογές μέσα από μία μεταβατική περίοδο προβλέπονται για όσους μέχρι 31/12/2016 είχαν χαμηλότερες ή υψηλότερες ασφαλιστικές εισφορές.

Βάση υπολογισμού ασφαλιστικών εισφορών , ανώτατο και κατώτατο όριο ασφαλιστέων αποδοχών:⁷

Οι ασφαλιστικές εισφορές υπολογίζονται στο σύνολο των πάσης φύσεως αποδοχών , εξαιρουμένων μόνο των κοινωνικών επιδομάτων όπως οικογενειακά επιδόματα , επίδομα γάμου, βαρέων επαγγελματιών κλπ.

- **Ανώτατο όριο ασφαλιστέων αποδοχών:**

Το ανώτατο όριο ασφαλιστέων αποδοχών από 1/1/2017 ανέρχεται στα 5860,8 ευρώ σε μηνιαία βάση και αντιστοιχεί στο 10πλάσιο του κατώτατου μισθού άγαμου εργαζόμενου ηλικίας άνω των 25 ετών.

- **Αντίστοιχα το κατώτατο όριο ασφαλιστέου μισθού** για εργαζόμενο με πλήρες ωράριο δεν μπορεί να είναι μικρότερο από τα 586,08 ευρώ.

Το ανώτατο όριο ασφαλιστέου μισθού εφαρμόζεται και επί πολλαπλής απασχόλησης από μισθωτή εργασία ή πάγια αντιμισθία, αλλά μόνο για τις εισφορές που αφορούν τον εργαζόμενο και όχι τους εργοδότες.

⁷ Παράγραφος 2 άρθρου 38 όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 22 παρ.1 του Ν.4488/2017

3.3-Ασφάλιση Αυτοαπασχολούμενων και Ελεύθερων Επαγγελματιών (άρθρο39).

Στην έννοια των ελεύθερων επαγγελματιών και των αυτοαπασχολούμενων εντάσσονται όλοι όσοι αποκτούν εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα σύμφωνα με τον νόμο 4172/2013. Με μια βοήθεια από τον παλαιότερο νόμο 2238/1994 στην κατηγορία αυτή λοιπόν θα λέγαμε υπάγονται επιγραμματικά όλοι όσοι ασκούν το επάγγελμα του ιατρού, οδοντογιατρού, κτηνίατρο, φυσιοθεραπευτή, βιολόγου, ψυχολόγου, μαίας, δικηγόρου, δικολάβου, συμβολαιογράφου, άμισθου υποθηκοφύλακα, δικαστικού επιμελητή, αρχιτέκτονα, μηχανικού, τοπογράφου, χημικού, γεωπόνου, γεωλόγου, δασολόγου, ωκεανογράφου, σχεδιαστή, δημοσιογράφου, συγγραφέα, διερμηνέα, ξεναγού, μεταφραστή, καθηγητή, δασκάλου, καλλιτέχνη, γλύπτη ή ζωγράφου ή σκιτσογράφου, ή χαράκτη, ηθοποιού, εκτελεστή μουσικών έργων ή μουσουργού, καλλιτεχνών των κέντρων διασκέδασης, χορευτή, χορογράφου, σκηνοθέτη, σκηνογράφου, ενδυματολόγου, διακοσμητή, οικονομολόγου, αναλυτή, προγραμματιστή, ερευνητή ή συμβούλου επιχειρήσεων, λογιστή ή φοροτέχνη, αναλογιστή, κοινωνιολόγου, κοινωνικού λειτουργού και εμπειρογνώμονα.

Σύμφωνα με την διάκριση του νόμου 2084/1992 οι παραπάνω ασφαλισμένοι παλαιοί και νέοι θα υπάγονταν ή στην ασφάλιση του Ο.Α.Ε.Ε. ή στο Τ.Σ.Α.Υ. ή στο Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε. ή στο Τ.Α.Σ. ή στο Τ.Α.Ν.

Τα πρόσωπα τα οποία υποχρεούνται στην καταβολή ασφαλιστικών εισφορών είναι :

- Οι αυτοαπασχολούμενοι και ελεύθεροι επαγγελματίες για τους οποίους σύμφωνα με τις ισχύουσες ή ειδικές ή καταστατικές διατάξεις του Ο.Α.Ε.Ε. και του ΕΤΑΑ όπως ίσχυαν
- Τα μέλη ή μέτοχοι οργανισμών, κοινοπραξιών ή κάθε μορφής εταιρειών πλην ανώνυμων και ΙΚΕ, των οποίων ο σκοπός συνιστά δραστηριότητα για την οποία τα ασκούντα αυτήν πρόσωπα υπάγονται στην ασφάλιση του ΟΑΕΕ,
- Τα μέλη του ΔΣ των ΑΕ με αντικείμενο επιχειρήσεως επαγγελματική ή εμπορική ή βιοτεχνική δραστηριότητα σε όλη την επικράτεια, εφόσον είναι μέτοχοι με ποσοστό 3% τουλάχιστον.

- Οι μέτοχοι των ΑΕ, των οποίων ο σκοπός είναι η μεταφορά προσώπων ή πραγμάτων με κόμιστρο, με ΔΧ αυτοκίνητα, εφόσον είναι κάτοχοι ονομαστικών μετοχών.
- Οι διαχειριστές ΙΚΕ καθώς και ο μοναδικός εταίρος μονοπρόσωπης ΙΚΕ.
- Οι ιδιοκτήτες τουριστικών καταλυμάτων.
- Οι ασφαλισμένοι του πρώην ΤΑΝΠΥ που ασκούν ελεύθερο επάγγελμα.
- Οι ασφαλισμένοι στο πρώην ΕΤΑΑ καθώς και οι υγειονομικοί που αμείβονται κατά πράξη και περίπτωση και οι δικηγόροι που βρίσκονται σε αναστολή άσκησης της επαγγελματικής δραστηριότητας.
- Οι ασφαλισμένοι του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και του ΕΤΑΠ-ΜΜΕ οι οποίοι κρίνονται ως μη μισθωτοί.
- Οι αμειβόμενοι με δελτίο παροχής υπηρεσιών για τους οποίους προκύπτει ότι το εισόδημα προέρχεται από απασχόληση σε περισσότερους από 2 εργοδότες.

Οι παραπάνω ασφαλισμένοι διαχωρίζονται αναλόγως από πού προέρχονται χωρίζονται σε προερχόμενους από Ο.Α.Ε.Ε., Ε.Τ.Α.Α., Τ.Σ.Α.Υ. και Ο.Γ.Α.

Επίσης υπάρχουν κάποιες ελαφρύνσεις για νέους ασφαλισμένους κατά τα πρώτα πέντε χρόνια ασφάλισης. Παραθέτουμε παρακάτω πίνακες ανά κατηγορία ασφαλισμένων με τα ποσοστά των εισφορών και αναλόγως τα χρόνια ασφάλισης.

Με το άρθρο 39 του Ν.4387/2016 καθορίζονται οι ασφαλιστικές εισφορές των αυτοαπασχολούμενων και ελεύθερων επαγγελματιών ως εξής :

Ελεύθεροι Επαγγελματίες προερχόμενοι από Ο.Α.Ε.Ε.

	Σύνταξη	Υγεία	ΕΛΑ	Σύνολο
0-2 έτη	14%	6,95%	10 ευρώ/μήνα	20,95%
3-5 έτη	17%	6,95%	10 ευρώ/μήνα	23,95%
Άνω της 5ετίας	20%	6,95%	10 ευρώ/μήνα	26,95%

Ελεύθεροι Επαγγελματίες προερχόμενοι από ΕΤΑΑ

	Σύνταξη	Υγεία	Επικουρικό	Πρόνοια	ΕΛΑ	Σύνολο
0-2 έτη	14%	6,95%	7%	4%	10 ευρώ/μήνα	31,95%
3-5 έτη	17%	6,95%	7%	4%	10 ευρώ/μήνα	34,95%
Άνω της 5ετίας	20%	6,95%	7%	4%	10 ευρώ/μήνα	37,95%

Πρώην Τ.Σ.Α.Υ. - Υγειονομικοί

	Σύνταξη	Υγεία	Πρόνοια	Στέγη Υγειονομικών	ΕΛΑ	Σύνολο
0-2 έτη	14%	6,95%	4%	2 ευρώ/μήνα	10 ευρώ/μήνα	31,95%
3-5 έτη	17%	6,95%	4%	2 ευρώ/μήνα	10 ευρώ/μήνα	34,95%
Άνω της 5ετίας	20%	6,95%	4%	2 ευρώ/μήνα	10 ευρώ/μήνα	37,95%

Αγρότες - Ο.Γ.Α.

	Σύνταξη	Υγεία	ΛΑΕ	Σύνολο
2017	14%	6,95%	0,25%	21,2%
2018	16%	6,95%	0,25%	23,2%
2019	18%	6,95%	0,25%	25,2%
2020	19%	6,95%	0,25%	26,2%
2021	19,5%	6,95%	0,25%	26,7%
2022	20%	6,95%	0,25%	27,2%

Όπου : **ΕΛΑ** => Ειδικός Λογαριασμός Ανεργίας

ΛΑΕ => Λογαριασμός Αγροτικής Εστίας

3.4 – Μηνιαία Ανώτατη και Κατώτατη Βάση Υπολογισμού Ασφαλιστικών Εισφορών

Ως βάση υπολογισμού των παραπάνω εισφορών καθορίζεται το Καθαρό Φορολογητέο Αποτέλεσμα (ΚΦΑ) από την άσκηση δραστηριότητας κατά το προηγούμενο φορολογικό έτος (δεν έχει αποσαφηνιστεί ποιο θα είναι το ΚΦΑ επειδή δεν υπάρχει σαν έννοια στη φορολογία εισοδήματος). Πρακτικά ο υπολογισμός γίνεται επί των καθαρών κερδών του προηγούμενου φορολογικού έτους.

Σε περίπτωση μη υποβολής ή μη εκκαθάρισης φορολογικής δήλωσης ως βάση υπολογισμού εισφορών λαμβάνεται το πιο πρόσφατο εκκαθαρισμένο έτος. Σε περιπτώσεις ζημιωγόνων χρήσεων και μηδενικών κερδών ως βάση υπολογισμού λαμβάνεται η κατώτατη μηνιαία βάση.

Ως μηνιαία ελάχιστη βάση υπολογισμού ορίζεται το ποσό που αντιστοιχεί στον κατώτατο βασικό μισθό άγαμου μισθωτού άνω των 25 ετών το οποίο ανέρχεται σήμερα σε 586,08 ευρώ (Ετήσιο σε $586,08 \cdot 12 = 7032,96$ ευρώ). Σε συγκεκριμένες κατηγορίες καθορίζεται ως ελάχιστη βάση το 70% της κατώτατης βάσης : $586,08 \cdot 70\% = 410,26$ ευρώ (Ετήσιο $410,26 \cdot 12 = 4923,12$ ευρώ). Ως ανώτατη βάση υπολογισμού καθορίζεται το ποσό που αντιστοιχεί στο δεκαπλάσιο του κατώτατου βασικού μισθού άγαμου άνω των 25 ετών όπως ισχύει κάθε φορά. Το ποσό αυτό σήμερα ανέρχεται στα 5.860,80 ευρώ ($5860,08 \cdot 12 = 70.329,60$).

Ειδικά για τα μέλη των προσωπικών εταιρειών ως ετήσιο εισόδημα που αποτελεί τη βάση υπολογισμού των ασφαλιστικών εισφορών είναι εκείνο που προκύπτει από το γινόμενο του πολλαπλασιασμού των συνολικών κερδών της εταιρείας επί του ποσοστού συμμετοχής εκάστου μέλους σε αυτήν. Σε περίπτωση ζημιών ή μηδενικών κερδών, τα μέλη των προσωπικών εταιρειών καταβάλλουν ασφαλιστικές εισφορές επί του προβλεπόμενου κατώτατου ορίου μηνιαίου εισοδήματος.

Σε περίπτωση που το ίδιο πρόσωπο ασκεί πολλαπλή επαγγελματική δραστηριότητα για την οποία όμως υπαγόταν βάσει γενικών, ειδικών ή καταστατικών διατάξεων, όπως αυτές ίσχυαν μέχρι την ισχύ του ν.4387/2016, σε έναν εκ των εντασσόμενων στον ΕΦΚΑ φορέων κύριας ασφάλισης, για το υπολογισμό του μηνιαίου εισοδήματος αθροίζεται το καθαρό φορολογητέο αποτέλεσμα των επιμέρους επαγγελματικών δραστηριοτήτων. Για παράδειγμα ασφαλισμένος που υπάγεται στην ασφάλιση του ΕΦΚΑ ως έμπορος και ως μέλος Δ.Σ. σε Α.Ε. με

ποσοστό 3% τουλάχιστον, δραστηριότητες για τις οποίες είχε υποχρέωση ασφάλισης στον ΟΑΕΕ, για τον καθορισμό του μηνιαίου εισοδήματος θα ληφθεί υπόψη το άθροισμα του φορολογητέου αποτελέσματος και από τις δύο αυτές δραστηριότητες.

Παραδείγματα :

ΚΦΑ = ΖΗΜΙΑ ή 0,00 έως 7033,00 ευρώ

Μηνιαίο Εισόδημα : 586,08 (κατώτατη βάση υπολογισμού)

Ασφαλιστικές εισφορές : $586,08 * 20\%$ = 117,22

$586,08 * 6,95\%$ = 40,73

Εισφορά Ο.Α.Ε.Δ. = 10,00

Σύνολο = 167,95

ΚΦΑ = 7033,01 έως 70329,61 ευρώ

Έστω ΚΦΑ 20.000,00 ευρώ τότε μηνιαίο εισόδημα ΚΦΑ/12 => $20.000,00/12=1.666,67$

Ασφαλιστικές Εισφορές : $1.666,67 * 20\%$ = 333,33

$1.666,67 * 6,95\%$ = 115,83

Εισφορά Ο.Α.Ε.Δ. = 10,00

Σύνολο = 459,16 ευρώ

ΚΦΑ > 70329,61

Έστω ΚΦΑ 80.000,00 ευρώ τότε μηνιαίο εισόδημα ΚΦΑ/12 => $80.000,00/12=6666,67$

Επειδή $6666,67 > 5860,80$ οι ασφαλιστικές εισφορές υπολογίζονται στα 5860,80 που είναι η ανώτατη βάση υπολογισμού.

Ασφαλιστικές Εισφορές : $5860,80 * 20\%$ = 1172,16

$5860,80 * 6,95\%$ = 407,33

Εισφορά Ο.Α.Ε.Δ. = 10,00

Σύνολο = 1589,49 ευρώ

3.5 Προθεσμία Καταβολής Ασφαλιστικών Εισφορών

Εγκύκλιος 2/2017

Με τη διάταξη της παρ.2 του άρθρου 43 Ν.4387/2016 και την πιο πάνω σχετική Υπουργική Απόφαση, καθορίζεται η προθεσμία καταβολής εισφορών των Ελευθέρων Επαγγελματιών και Αυτοαπασχολουμένων που, σύμφωνα με ειδικές ή καταστατικές διατάξεις που ίσχυαν έως την ισχύ του νόμου, είχαν υποχρέωση ασφάλισης στον ΟΑΕΕ, ΕΤΑΑ και ΟΓΑ. Οι ασφαλιστικές εισφορές των προσώπων αυτών καταβάλλονται σε μηνιαία βάση, με καταληκτική ημερομηνία πληρωμής την τελευταία εργάσιμη ημέρα του επόμενου μήνα (πχ Εισφορά Ιανουαρίου 2017 έως

28.2.2017). Ασφαλιστικές εισφορές που δεν εξοφλούνται εμπροθέσμως, θεωρούνται καθυστερούμενες και επιβαρύνονται με τις νόμιμες προσαυξήσεις (Ν.4158/2013). Εισφορές των ανωτέρω προσώπων έως 31.12.2016, καταβάλλονται εντός των προθεσμιών που προβλέπονται από τις διατάξεις και τη διαδικασία που ίσχυε σε κάθε εντασσόμενο Φορέα.⁸

3.6 – Ασφαλισμένοι που αμείβονται με Δελτίο Παροχής Υπηρεσιών

Πρόσωπα που εντάσσονται⁹ : Στην παρούσα ρύθμιση υπάγονται όλα τα πρόσωπα ελεύθεροι επαγγελματίες και αυτοαπασχολούμενοι που υπάγονται ή που θα υπάγονταν κατά την έναρξη ισχύος του νόμου, στην ασφάλιση του Ο.Α.Ε.Ε. και του Ε.Τ.Α.Α., σύμφωνα με τις καταστατικές διατάξεις αυτών, εφόσον το εισόδημα τους προέρχεται από την απασχόληση σε ένα ή και σε δύο πρόσωπα (φυσικά και νομικά) εφαρμόζονται αναλογικά ως προς το ύψος, τον τρόπο υπολογισμού και τον υπόχρεο καταβολής της εισφοράς, οι διατάξεις του άρθρου 38 του ίδιου νόμου. **Ειδικότερα σύμφωνα με τις παραπάνω κατηγορίες περιλαμβάνονται όσοι:** Απασχολούνται σε ένα ή έως δύο αντισυμβαλλόμενους - εργοδότες και αμείβονται αποκλειστικά με Δ.Π.Υ. Απασχολούνται σε έναν εργοδότη ως μισθωτοί και προσφέρουν υπηρεσίες σε άλλο/άλλους και μέχρι 2 αντισυμβαλλόμενους - εργοδότες, για τις παρεχόμενες με Δ.Π.Υ. υπηρεσίες. Απασχολούνται σε ένα εργοδότη και προσφέρουν στον ίδιο εργοδότη διαφορετικές υπηρεσίες μέσω Δ.Π.Υ. **Ανώτατη – κατώτατη βάση υπολογισμού ασφαλιστικών εισφορών.** Οι διατάξεις των παρ.1 και 2 του άρθρου 38 του ν.4387/2016 αναφορικά με τη βάση υπολογισμού των εισφορών και το ανώτατο όριο ασφαλιστέων αποδοχών για τον υπολογισμό των ασφαλιστικών εισφορών των απασχολούμενων των φορέων Κυρίας Ασφάλισης που από 1/1/2017 εντάσσονται στον Ε.Φ.Κ.Α. έχουν εφαρμογή για τα πρόσωπα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας. Η ελάχιστη μηνιαία βάση εισοδήματος επί της οποίας υπολογίζεται το εκάστοτε προβλεπόμενο ποσοστό εισφοράς απασχολούμενων με πλήρη απασχόληση και των εργοδοτών τους, καθορίζεται με βάση το ποσό που αντιστοιχεί στο κατώτατο βασικό μισθό άγαμου απασχολούμενου άνω των 25 ετών, ήτοι 586,08 ευρώ. Το ανώτατο όριο ασφαλιστέου εισοδήματος, για τον υπολογισμό της μηνιαίας ασφαλιστικής εισφοράς των απασχολούμενων και των εργοδοτών,

⁸ Άρθρο 43 του Ν.4387/2017 & Εγκ. 2/2017

⁹ (παρ.9-άρθρο 39 όπως έχει τροποποιηθεί με τον Ν.4488/2017 άρθρο 11 παρ.3)

συνίσταται στο δεκαπλάσιο του ποσού που αντιστοιχεί στον εκάστοτε προβλεπόμενο κατώτατο βασικό μισθό άγαμου μισθωτού, άνω των 25 ετών και ισούται από 1-1-2017, ετησίως σε 70.329,60 ευρώ. Το ανώτατο όριο εφαρμόζεται και επί πολλαπλής μισθωτής απασχόλησης ή έμμισθης εντολής όσον αφορά στην εισφορά ασφαλισμένου. Το ανώτατο όριο και κατώτατο όριο καθορίζονται και ελέγχονται σε συνάρτηση με τη διάρκεια της σύμβασης.

ΚΛΑΔΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ – ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΙΣΦΟΡΩΝ Για τα ανωτέρω πρόσωπα που το εισόδημά τους προέρχεται από απασχόληση σε ένα ή δύο φυσικά ή νομικά πρόσωπα, τα οποία αποδέχονται τις σχετικές υπηρεσίες τους και προκύπτει υποχρέωση ασφάλισης σύμφωνα με τη ρύθμιση της παρ.9 του άρθρου 39 του ν.4387/2016 υπολογίζονται εισφορές:¹⁰

A.ΚΛΑΔΟΥ ΣΥΝΤΑΞΗΣ: Συνολικό ποσοστό εισφορών : 20 %

Ποσοστό εισφορών ασφαλισμένου: 6,67 % - Ποσοστό εισφορών εργοδότη : 13,33 %

B. ΚΛΑΔΟΥ ΥΠΕΡ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗΣ:

B1. Παροχές Ασθενείας σε είδος Συνολικό ποσοστό εισφορών : 6,45 % Ποσοστό εισφορών ασφαλισμένου: 2,15% - Ποσοστό εισφορών αντισυμβαλλόμενου : 4,30 %

B2. Παροχές Ασθενείας σε χρήμα Συνολικό ποσοστό εισφορών:0,65% - Ποσοστό εισφορών ασφαλισμένου: 0,40% Ποσοστό εισφορών εργοδότη:0,25%

Γ.ΚΛΑΔΟΥ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ:Συνολικό ποσοστό εισφορών : 7%

Ποσοστό εισφορών ασφαλισμένου: 3,5% Ποσοστό εισφορών εργοδότη : 3,5%

Δ.ΚΛΑΔΟΥ ΠΡΟΝΟΙΑΣ:Συνολικό ποσοστό εισφορών : 4 % Ποσοστό εισφορών ασφαλισμένου: 4% Ποσοστό εισφορών εργοδότη : 0%

ΠΡΟΣΟΧΗ: Για τους κλάδους επικουρικής ασφάλισης και πρόνοιας (εφάπαξ) υπάρχει υποχρέωση καταβολής εισφορών, στις περιπτώσεις που λόγω της ιδιότητας ή της δραστηριότητας ,υφίσταται υποχρέωση υπαγωγής στην ασφάλιση των κλάδων αυτών.

• Επί ετήσιων συμβάσεων, οι ασφαλιστικές εισφορές, υπολογίζονται στο συνολικό ποσό του Δελτίου Παροχής Υπηρεσιών (ΔΠΥ), ακόμα και αν αυτό υπερβαίνει ανά

¹⁰ Εγκ. 17/2017

μήνα το ποσό των 5.860,8 ευρώ, υπό την προϋπόθεση ότι σε κάθε περίπτωση δεν γίνεται υπέρβαση του ανωτάτου ετησίου ορίου.

• Σε περιπτώσεις συμβάσεων με διάρκεια μικρότερη του έτους, οι ασφαλιστικές εισφορές, για αντισυμβαλλόμενους - ασφαλισμένους υπολογίζονται στο ποσό που προκύπτει από την μηνιαία διαίρεση της συμφωνηθείσας αμοιβής δια της μηνιαίας διάρκειας της σύμβασης. Το μηνιαίο ποσό δεν μπορεί να υπερβαίνει τη μηνιαία βάση υπολογισμού ανώτατου ορίου (5860,80 ευρώ). Στις περιπτώσεις που το ποσό υπολείπεται της ελάχιστης μηνιαίας βάσης, οι αναλογούσες εισφορές υπολογίζονται στο πραγματικό ποσό (της κατανομής) και τυχόν διαφορά ασφαλιστικής υποχρέωσης που υπολείπεται του ελάχιστου ποσού, θα υπολογίζεται και θα καταβάλλεται από τον ασφαλισμένο κατά το χρόνο της ετήσιας εκκαθάρισης.

Απογραφή Αντισυμβαλλόμενου: Οι αντισυμβαλλόμενοι που απασχολούν (αποκλειστικά) ή θα απασχολήσουν προσωπικό υπαγόμενο στην παρ.9 του άρθρου 39 του ν.4387/2016 πρώτη φορά και δεν έχουν απογραφεί ως εργοδότες του τ. Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ. θα πρέπει να απογραφούν στο Μητρώο Εργοδοτών – Εισφερόντων του Ε.Φ.Κ.Α. (τ. Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ.) με τη συνήθη διαδικασία, στο αρμόδιο Υποκατάστημα Μισθωτών Ε.Φ.Κ.Α. (τ. Ι.Κ.Α.- Ε.Τ.Α.Μ.) της έδρας τους για να τους αποδοθεί Αριθμός Μητρώου Εργοδότη – Εισφερόντων. Οι ήδη απογεγραμμένοι αντισυμβαλλόμενοι, ως εργοδότες στο τ.Ι.Κ.Α.- Ε.Τ.Α.Μ., θα συμπεριλάβουν τους απασχολούμενους της ανωτέρω ρύθμιση. **Υποβολή Αναλυτικής Περιοδικής Δήλωσης** Προκειμένου να διασφαλιστεί τόσο η εμπρόθεσμη καταβολή των εισφορών, όσο και η ενημέρωση των υπόχρεων καταβολής, ο ασφαλισμένος που αιτείται την υπαγωγή του στην παραπάνω διάταξη οφείλει να αναγράψει στο ΤΠΥ που εκδίδει στον αντισυμβαλλόμενό του, ότι υπάγεται στην εν λόγω ρύθμιση. Αντίστοιχα και μέχρι το τέλος του έκαστου ημερολογιακού μήνα, ο εν λόγω αντισυμβαλλόμενος υποχρεούται να υποβάλλει για τον ασφαλισμένο που υπάγεται στην ανωτέρω ρύθμιση ΑΠΔ προβαίνοντας σε κατανομή της συμφωνηθείσας αμοιβής ανά μήνα με βάση τη διάρκεια της σύμβασής του. Με την υποβολή της ΑΠΔ ενεργοποιείται αυτομάτως η καταβολή ασφαλιστικών εισφορών σύμφωνα με τα παραπάνω. Στην περίπτωση που ο αντισυμβαλλόμενος **δεν υποβάλει ΑΠΔ**, προκειμένου ο παρέχων σε αυτόν υπηρεσίες ασφαλισμένος να υπαχθεί στην οικεία ρύθμιση, ο εν λόγω ασφαλισμένος οφείλει να υποβάλει στον ΕΦΚΑ υπεύθυνη δήλωση περί πλήρωσης των νόμιμων προϋποθέσεων, όπως αυτές περιγράφονται ως άνω, δηλώνοντας ταυτόχρονα το ΑΦΜ του/των

αντισυμβαλλομένου/ων του και προσκομίζοντας τυχόν άλλα δικαιολογητικά που αποδεικνύουν το περιεχόμενο της υπεύθυνης δήλωσής του. Στη συνέχεια, ενημερώνεται/ονται ο/οι αντισυμβαλλόμενος/οι αυτού περί της υποχρέωσης υποβολής ΑΠΔ και καταβολής των ασφαλιστικών εισφορών, σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 9 του άρθρου 39, για το χρονικό διάστημα από την υποβολή της δήλωσης και εντεύθεν. Εφόσον ο αντισυμβαλλόμενος αμφισβητεί το περιεχόμενο της δήλωσης του ασφαλισμένου, υποβάλλει αντιρρήσεις ενώπιον των αρμοδίων οργάνων του ΕΦΚΑ, ενώ μέχρι την επίλυση της σχετικής διαφοράς από τα όργανα αυτά, ο ασφαλισμένος υποχρεούται να καταβάλλει εισφορές που αντιστοιχούν στο ποσοστό του εργαζομένου, σύμφωνα με το άρθρο 38, ήτοι ποσοστό 6,67% για τον Κλάδο Κύριας Σύνταξης και ποσοστό 2,55% για την υγειονομική περίθαλψη. Περαιτέρω λεπτομέρειες σχετικά με τον τρόπο απεικόνισης των παραπάνω ασφαλισμένων στην ΑΠΔ του αντισυμβαλλόμενου δόθηκαν με την εγκύκλιο 17 του ΕΦΚΑ όπου αναφέρεται αναλυτικά : **α.** ο τύπος αποδοχών και οι ημέρες ασφάλισης **β.** ο κωδικός δραστηριότητας και **γ.** ο κωδικός ειδικότητας. **Διευκρινίσεις :** Επισημαίνεται ότι για τους δικηγόρους με έμμισθη εντολή, ανεξαρτήτως του χρόνου υπαγωγής στην κοινωνική ασφάλιση, για το εισόδημα που προέρχεται από τη διαρκή σχέση παροχής υπηρεσιών, εφαρμόζεται η περ. στ' της παρ. 3 του άρθρου 38. Στην κοινοποιούμενη διάταξη δεν υπάγονται οι εταίροι και συνεργάτες δικηγορικών εταιριών, οι οποίοι καταβάλλουν εισφορές με βάση το άρθρο 39 (ως μη μισθωτοί). Επίσης, η κοινοποιούμενη διάταξη δεν εφαρμόζεται σε περίπτωση ασφαλισμένων που προσφέρουν υπηρεσίες υπό καθεστώς εξαρτημένης εργασίας, και οι οποίοι υπάγονται ευθέως στις διατάξεις του άρθρου 38 ως μισθωτοί. Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται και οι ασφαλισμένοι που προσφέρουν τις ίδιες υπηρεσίες σε έναν εργοδότη, λαμβάνοντας μέρος των αποδοχών τους ως μισθωτοί και μέρος αυτών μέσω ΔΠΥ, οπότε για το σύνολο των αποδοχών θα καταβάλλονται εισφορές με βάση το άρθρο 38. Στις περιπτώσεις ασφαλισμένων που απασχολούνται σε έναν εργοδότη ως μισθωτοί και προσφέρουν υπηρεσίες σε άλλο/άλλους και μέχρι 2 αντισυμβαλλόμενους μέσω ΔΠΥ, εφαρμόζονται για τις παρεχόμενες με ΔΠΥ υπηρεσίες οι διατάξεις της παρ. 9 του άρθρου 39. Τέλος, ως αντισυμβαλλόμενος υπό την έννοια του παρόντος, λογίζονται και ένα ή περισσότερα νομικά πρόσωπα τα οποία συνδέονται μεταξύ τους με κοινή επιχειρηματική δραστηριότητα, ανεξάρτητα από τη νομική μορφή άσκησης αυτής. Η κοινή επιχειρηματική δραστηριότητα συνίσταται στον κοινό οικονομικό σκοπό που

επιδιώκεται από τον αντισυμβαλλόμενο μέσω των κάθε είδους νομικής μορφής δραστηριοτήτων και συνιστά απόρροια των κατά περίπτωση πραγματικών στοιχείων. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι τέτοια τεκμήρια προκύπτουν όταν διαφορετικές επιχειρήσεις ανήκουν στο ίδιο πρόσωπο, λειτουργούν στον ίδιο χώρο, με τον ίδιο μηχανολογικό εξοπλισμό, απασχολούν από κοινού το ίδιο προσωπικό, είτε τα στοιχεία αυτά συντρέχουν σωρευτικά είτε όχι.

Στο κεφάλαιο αυτό αναλύσαμε τις ασφαλιστικές εισφορές τόσο των μισθωτών όσο και των ελεύθερων επαγγελματιών καθώς επίσης και των αμοιβόμενων με μπλοκάκι σε μέχρι 2 εργοδότες (εν γένει μισθωτής εργασίας). Συμπεραίνουμε λοιπόν στις περιπτώσεις πολλαπλής απασχόλησης με την ιδιότητα του μισθωτού για την εφαρμογή του ανωτάτου ορίου ασφαλιστέων αποδοχών δηλαδή για το μηνιαίο εισόδημα των 5.860,80 ευρώ υπολογίζεται το άθροισμα των αποδοχών σε ότι αφορά τις εισφορές του εργαζόμενου. Αντίθετα για τον εργοδότη το ανώτατο όριο υπολογίζεται για κάθε απασχόληση ξεχωριστά. Επίσης οι εισφορές για υγειονομική περίθαλψη υπολογίζονται για κάθε δραστηριότητα και με βάση τα ανώτατα όρια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο ΠΑΡΑΛΛΗΛΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ

4.1 Εισαγωγή στην παράλληλη ασφάλιση¹¹

Σε αυτό το κεφάλαιο θα αναφερθούμε στην παράλληλη ασφάλιση των ασφαλισμένων. Για να γίνει πιο κατανοητό με τον όρο Παράλληλη Ασφάλιση εννοούμε την υποχρεωτική ασφάλιση που προκύπτει βάσει των γενικών, ειδικών ή καταστατικών διατάξεων όπως ίσχυαν σε δύο ή περισσότερους κλάδους και λογαριασμούς ασφάλισης που εντάσσονται στον ΕΦΚΑ. Με το προηγούμενο καθεστώς ασφάλισης υπήρχε το δικαίωμα επιλογής σε περίπτωση υποχρεωτικής ασφάλισης σε περισσότερα του ενός ταμείων σε ένα. Καταργείται συνεπώς το άρθρο 39 του Ν. 2084/1992 στο οποίο αναφέρεται ότι «Υποχρεωτική Ασφάλιση επιτρέπεται σε έναν φορέα κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο, σε ένα φορέα επικουρικής ασφάλισης, ένα φορέα ασφάλισης ασθένειας και ένα φορέα ασφάλισης πρόνοιας».

Στην περίπτωση λοιπόν που κάποιος υπάγεται στην ασφάλιση περισσότερων του ενός φορέων για της πλέον της πρώτης αναληφθείσας επαγγελματικής δραστηριότητας δεν εφαρμόζεται η υποχρέωση καταβολής ελάχιστης μηνιαίας ασφαλιστικής εισφοράς. Οι ασφαλισμένοι λοιπόν της παραπάνω κατηγορίας καταβάλλουν υπέρ του ΕΦΚΑ :

- α) μηνιαία ασφαλιστική εισφορά για το εισόδημα που παρέχεται από τη διαρκή σχέση παροχής υπηρεσιών (μισθωτή εργασία-άρθρο 38) και
- β) ασφαλιστική εισφορά για το εισόδημα από την άσκηση ελεύθερου επαγγέλματος για το οποίο εκδίδονται δελτία παροχής υπηρεσιών (ελεύθεροι επαγγελματίες – άρθρο 39). Στην περίπτωση αυτή δεν έχει εφαρμογή ο κανονισμός ανώτατης και κατώτατης βάσης υπολογισμού των ασφαλιστικών εισφορών.

¹¹ Άρθρο 36 του Ν.4387/2017

4.2 – Καθορισμός μηνιαίας βάσης υπολογισμού ασφαλιστικών εισφορών

Για να μπορέσουμε να καθορίσουμε τη διαδικασία δημιουργίας της βάσης υπολογισμού των εισφορών διακρίνουμε τις εξής κατηγορίες :¹²

- **Μισθωτή απασχόληση – Άσκηση Ελ. Επαγγέλματος ή Αυτοαπασχόλησης**
Σε αυτή την περίπτωση προκύπτει υποχρέωση ασφάλισης και στο τ.ΙΚΑ-ΕΤΑΜ αλλά και στο τ. ΟΑΕΕ. Μηνιαία βάση υπολογισμού αποτελεί το άθροισμα του εισοδήματος από την παροχή μισθωτών υπηρεσιών και του καθαρού φορολογητέου αποτελέσματος. **Για την εξεύρεση της βάσης υπολογισμού λαμβάνεται καταρχάς υπόψη το μηνιαίο εισόδημα από την μισθωτή εργασία και σε αυτό προστίθεται το εισόδημα από τον άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας ή της αυτοαπασχόλησης.** Ανώτατο όριο είναι το ποσό των 5.860,00 ευρώ και κατώτατο όριο είναι το ποσό των 586,08 ευρώ. Το κατώτατο όριο ισχύει είτε πρόκειται για μισθωτό κάτω των 25 ετών είτε πρόκειται για ελεύθερο επάγγελμα κάτω της 5ετίας.

- **Μισθωτή απασχόληση - Άσκηση Αγροτικής Δραστηριότητας**
Σε περίπτωση μισθωτής απασχόλησης ή απασχόλησης στο Δημόσιο και άσκηση αγροτικής δραστηριότητας για την οποία προκύπτει υποχρέωση ασφάλισης στον ΕΦΚΑ βάσει των σχετικών διατάξεων του τ. ΟΓΑ ως βάση υπολογισμού των ασφαλιστικών εισφορών αποτελεί το άθροισμα του εισοδήματος από την παροχή των μισθωτών υπηρεσιών και της αγροτικής δραστηριότητας.

Ανώτατο όριο είναι το ποσό των 5.860,00 ευρώ και κατώτατο όριο είναι το ποσό των 410,26 ευρώ. Ως προς το έλεγχο του εισοδήματος για το ανώτατο και κατώτατο όριο διακρίνουμε τις εξής περιπτώσεις :

Περίπτωση α. : Αν οι αποδοχές από μισθωτές υπηρεσίες υπερβαίνουν το ανώτατο όριο μηνιαίου εισοδήματος 5860,80 ευρώ, οι ασφαλιστικές εισφορές υπολογίζονται επί του ανώτατου ορίου και ως εκ τούτου δεν υπάρχει υποχρέωση καταβολής ασφαλιστικών εισφορών για την επιχειρηματική ή αγροτική δραστηριότητα.

¹² Εγκ.27/2017 του Ε.Φ.Κ.Α. με τα παραρτήματά του.

Περίπτωση β. : Αν οι αποδοχές από μισθωτές υπηρεσίες δεν υπερβαίνουν το ανώτατο όριο προστίθεται και το εισόδημα της επιχειρηματικής ή αγροτικής δραστηριότητας. Αν το άθροισμα υπερβαίνει το ανώτατο όριο περικόπτεται το εισόδημα από επιχειρηματική ή αγροτική δραστηριότητα. Η εισφορά υπολογίζεται στο εισόδημα της μισθωτής απασχόλησης σύμφωνα με το άρθρο 38 και της Μη Μισθωτής κατά περίπτωση με τις διατάξεις των άρθρων 39,40 και 98.

Περίπτωση γ. : Αν τα δύο εισοδήματα αθροιστικά είναι μεταξύ του κατώτατου και ανώτατου ορίου, τότε το σύνολο του εισοδήματος από μισθωτές υπόκειται σε ασφαλιστική εισφορά σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 5 ή 38 και το σύνολο του εισοδήματος από επιχειρηματική ή αγροτική δραστηριότητα υπόκειται σε ασφαλιστική εισφορά σύμφωνα με τα άρθρα 39,40 και 98.

Περίπτωση δ. : Αν το άθροισμα του εισοδήματος από μισθωτές υπηρεσίες και από την άσκηση επιχειρηματικής ή αγροτικής δραστηριότητας υπολείπεται του κατώτατου ορίου τότε :

- το εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες υπόκειται σε ασφαλιστική εισφορά σύμφωνα με το άρθρο 5 ή 38 του νόμου
- το εισόδημα από επιχειρηματική ή αγροτική δραστηριότητα υπόκειται σε ασφαλιστική εισφορά σύμφωνα με το άρθρο 39, 40 & 98. Το ποσό το οποίο υπολείπεται για τη συμπλήρωση του κατώτατου ορίου υπόκειται σε ασφαλιστική εισφορά σύμφωνα με τα άρθρα 39 ή 40 του νόμου, κατά περίπτωση.

Τα άρθρα 5, 38, 39, 40 & 98 αναφέρονται επιγραμματικά :

Άρθρο 5 – Ενιαίοι κανόνες ασφάλισης παροχών υπαλλήλων Δημοσίου

Άρθρο 38 – Εισφορές Μισθωτών και Εργοδοτών

Άρθρο 39 – Εισφορές αυτοαπασχολούμενων και ελεύθερων επαγγελματιών

Άρθρο 40 – Εισφορές ασφαλισμένων ΟΓΑ

Άρθρο 98 – Εισφορές αυτοαπασχολούμενων προερχόμενων από το ΕΤΑΑ.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ¹³

Ασφαλισμένος παρέχει εξαρτημένη εργασία και συγχρόνως ασκεί ελεύθερο επάγγελμα. Από 1/1/2017

α. βάσει του άρθρου 38 ως μισθωτός (υποχρέωση ασφάλισης βάσει των διατάξεων του τ.ΙΚΑ-ΕΤΑΜ) και

β. βάσει του άρθρου 39 ως ελεύθερος επαγγελματίας (υποχρέωση ασφάλισης βάσει των διατάξεων του πρώην ΟΑΕΕ).

- Εάν οι μηνιαίες του αποδοχές από την μισθωτή ανέρχονται στο ποσό των 5.900,00 ευρώ και το μηνιαίο εισόδημα από το ελεύθερο επάγγελμα ανέρχεται στο ποσό των 1000,00 ευρώ επειδή ο ασφαλισμένος καταβάλλει μηνιαία εισφορά επί του ανώτατου ορίου μηνιαίων αποδοχών δεν προκύπτει υποχρέωση υποβολής ασφαλιστικής εισφοράς για το εισόδημα από την άσκηση του ελεύθερου επαγγέλματος πλην της εισφοράς Ειδικού Λογαριασμού Ανεργίας Αυτοτελώς και Ανεξάρτητα Απασχολουμένων (10,00 ευρώ), που εισπράττεται σε κάθε περίπτωση. Στην περίπτωση αγροτικής δραστηριότητας : πλην της εισφοράς Ειδικού Λογαριασμού Αγροτικής Εστίας (ΑΑΕ) (επί της κατώτατης βάσης 410,26ευρώ) που εισπράττεται σε κάθε περίπτωση.
- Εάν οι μηνιαίες αποδοχές από την μισθωτή απασχόληση ανέρχονται στο ποσό των 3000,00 ευρώ ο ασφαλισμένος καταβάλλει εισφορά επί του ποσού αυτού και για το ελεύθερο επάγγελμα καταβάλλει μηνιαία εισφορά επί του ποσού των 2860,80 ευρώ (5.860,80-3000,00)
- Εάν οι μηνιαίες αποδοχές από την μισθωτή απασχόληση ανέρχονται στο ποσό των 1000,00 ευρώ ο ασφαλισμένος καταβάλλει εισφορά επί του ποσού αυτού και για το ελεύθερο επάγγελμα εάν το μηνιαίο του εισόδημα είναι 1000,00 ευρώ καταβάλλει μηνιαία εισφορά επί του ποσού των 1000,00 ευρώ.
- Εάν οι μηνιαίες αποδοχές από την μισθωτή απασχόληση (πλήρης απασχόληση κάτω των 25 ετών) ανέρχονται σε 510,95 ευρώ και το μηνιαίο εισόδημα από ελεύθερο επάγγελμα ανέρχεται σε 400,00 ευρώ ο ασφαλισμένος καταβάλλει μηνιαία εισφορά επί των 510,95 βάσει

¹³ Εγκ.27/2017

του άρθρου 38 και επί του ποσού των 400,00ευρώ βάσει του άρθρου 39 ή 40(εάν πρόκειται για αγροτική δραστηριότητα).

- Εάν οι μηνιαίες αποδοχές από την μισθωτή απασχόληση ανέρχονται στο ποσό των 510,95 ευρώ και στο εισόδημα από ελεύθερο επάγγελμα προκύπτει ζημία τότε ο ασφαλισμένος πληρώνει μηνιαία εισφορά βάσει του άρθρου 38 για τα 510,95 και για το ελεύθερο επάγγελμα για τα 75,13 ευρώ (586,08-510,95).
- Εάν οι μηνιαίες αποδοχές από την μισθωτή απασχόληση (καθεστώς μερικής απασχόλησης) ανέρχονται σε €200,00 και το μηνιαίο εισόδημα από το ελεύθερο επάγγελμα ανέρχεται σε €100,00, ο ασφαλισμένος καταβάλλει μηνιαία εισφορά βάσει του άρθρου 38 του για το ποσό των €200,00 και για το ελεύθερο επάγγελμα καταβάλλει μηνιαία εισφορά βάσει του άρθρου 39 επί του ποσού των €386,08 (€586,08 - €200,00). Εάν πρόκειται για αγροτική δραστηριότητα βάσει του άρθρου 40 θα καταβάλλει μηνιαία εισφορά επί του ποσού των 210,26 ευρώ (410,26-200,00).

➤ **Πολλαπλή άσκηση μη μισθωτών επαγγελματιών δραστηριοτήτων**

Σε περίπτωση άσκησης περισσότερων της μίας μη μισθωτών επαγγελματιών δραστηριοτήτων/ιδιοτήτων για τις οποίες θα προέκυπτε υποχρέωση ασφάλισης σε τουλάχιστον δύο εκ των προϋφιστάμενων φορέων ΟΑΕΕ, ΟΓΑ, ΕΤΑΑ μηνιαία βάση υπολογισμού των ασφαλιστικών εισφορών αποτελεί το άθροισμα του καθαρού φορολογητέου αποτελέσματος από έκαστη δραστηριότητα.

Για την εξεύρεση της βάσης υπολογισμού στις περιπτώσεις αυτές λαμβάνεται καταρχάς υπόψη το μηνιαίο εισόδημα από την βασική πηγή βιοπορισμού, δηλαδή το υψηλότερο εισόδημα, και σε αυτό προστίθεται το εισόδημα των λοιπών δραστηριοτήτων κατά φθίνουσα τάξη μεγέθους.

Ελέγχεται το εισόδημα ως προς το ανώτατο και κατώτατο όριο μηνιαίου εισοδήματος ως εξής:

- α. Αν το μεγαλύτερο εισόδημα (βιοποριστικό κριτήριο) υπερβαίνει την ανώτατη βάση περικόπτεται στο ύψος της ανώτατης βάσης. Η εισφορά υπολογίζεται σύμφωνα με την διάταξη που διέπει την Ιδιότητα από την οποία προέρχεται το εισόδημα (άρθ. 39,40,98).

β. Αν το μεγαλύτερο εισόδημα υπολείπεται της ανώτατης βάσης συμπληρώνεται από το δεύτερο εισόδημα. Αν το άθροισμα υπερβαίνει την ανώτερη βάση, περικόπτεται το δεύτερο κατά σειρά βιοπορισμού εισόδημα. Οι εισφορές υπολογίζονται για κάθε εισόδημα με την αντίστοιχη διάταξη (ως ανωτέρω).

γ. Αν το άθροισμα πρώτου και δεύτερου εισοδήματος είναι μεταξύ κατώτατης και ανώτατης βάσης, τα εισοδήματα παραμένουν ως έχουν και εισφοροδοτούνται ανάλογα.

δ. Αν το άθροισμα των εισοδημάτων είναι κάτω της κατώτατης βάσης, σε κάθε περίπτωση ως βάση υπολογισμού λαμβάνεται η κατώτατη βάση (586,08 €).

ε. Αν τα εισοδήματα εμφανίζονται σε μία πηγή, το εισόδημα κατανέμεται ισόποσα σε κάθε Ιδιότητα ασφάλισης. Στην περίπτωση αυτή:

- Αν το συνολικό εισόδημα υπερβαίνει την ανώτατη βάση, θα περικόπτεται στο σύνολό του πριν την κατανομή.

- Αν το συνολικό εισόδημα είναι κάτω από την κατώτατη βάση, ως βάση υπολογισμού λαμβάνεται, το κατά περίπτωση, κατώτατο όριο μηνιαίου εισοδήματος.

Τα αναφερόμενα της περ. ε εφαρμόζονται και στην περίπτωση ισόποσου εισοδήματος προερχόμενων από δύο πηγές εισοδημάτων. Ο υπολογισμός των εισφορών γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις που καθορίζουν την εισφοροδότηση κάθε δραστηριότητας/ιδιότητας.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ¹⁴

(Ελ. Επαγγελματίας – Αυτοαπασχολούμενος «Παλαιός ασφαλισμένος») Ασφαλισμένος (άνω 5ετίας), ασκεί ελεύθερο επάγγελμα (υποχρέωση ασφάλισης στον ΕΦΚΑ βάσει των διατάξεων του πρώην ΟΑΕΕ) και αυτοαπασχόληση (υποχρέωση ασφάλισης στον ΕΦΚΑ βάσει των διατάξεων του πρώην ΕΤΑΑ).

¹⁴ Εγκ.27/2017

- Εάν από το ελεύθερο επάγγελμα έχει μηνιαίο εισόδημα ύψους €4.000,00 και από την αυτοαπασχόληση ύψους €3.000,00, ο ασφαλισμένος καταβάλλει μηνιαία εισφορά βάσει του άρθρου 39 του ν.4387/2016 για το ποσό των €4.000,00 (εισόδημα από ελεύθερο επάγγελμα) και επί του ποσού των €1.860,80 (€5.860,80 - €4.000,00) για το εισόδημα από την αυτοαπασχόληση. Η προκύπτουσα μηνιαία ασφαλιστική εισφορά για την αυτοαπασχόληση μειώνεται περαιτέρω βάσει του άρθρου 98 του ν.4387/2016.
- Εάν από το ελεύθερο επάγγελμα έχει μηνιαίο εισόδημα ύψους €200,00 και από την αυτοαπασχόληση ύψους €150,00, ο ασφαλισμένος καταβάλλει μηνιαία εισφορά επί του ποσού των €436,08 (€586,08 - €150,00) βάσει του άρθρου 39 του ν.4387/2016 (εισόδημα από ελ. Επάγγελμα) και επί του ποσού €150,00 βάσει του άρθρου 39 του ν.4387/2016 (εισόδημα από αυτοαπασχόληση).

Επισημαίνουμε ότι κατά την πρώτη εφαρμογή της ρύθμισης επειδή δεν είναι δυνατός ο διαχωρισμός των εισοδημάτων που προκύπτουν από κάθε δραστηριότητα, και δεδομένου ότι το ύψος του ασφαλιστρού μπορεί να διαφοροποιείται μεταξύ των ιδιοτήτων (ασφαλισμένοι κάτω 5ετίας για την αυτοαπασχόληση) ή να έχει εφαρμογή η ρύθμιση του άρθρου 98 του ν.4387/2016, το εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα θεωρείται ότι κατά 50% προέρχεται από την άσκηση ελευθέρου επαγγέλματος και 50% από την αυτοαπασχόληση.

- Εάν το συνολικό μηνιαίο εισόδημα από το ελεύθερο επάγγελμα και την αυτοαπασχόληση είναι €7.000,00 και εφόσον υπερβαίνει την ανώτερη βάση, περικόπτεται μέχρι το ύψος αυτής (€ 5.860,80) και κατανέμεται ισόποσα στις ιδιότητες ασφάλισης.

Για το ελεύθερο επάγγελμα αντιστοιχεί μηνιαίο εισόδημα €2.930,40 και από την αυτοαπασχόληση € 2.930,40. Ο ασφαλισμένος καταβάλλει μηνιαία εισφορά βάσει του άρθρου 39 του ν.4387/2016 για το ποσό των €2.930,40 (εισόδημα από ελεύθερο επάγγελμα) και επί του ποσού των €2.930,40 για το εισόδημα από την αυτοαπασχόληση. Η προκύπτουσα μηνιαία ασφαλιστική εισφορά για την αυτοαπασχόληση μειώνεται περαιτέρω βάσει του άρθρου 98 του ν.4387/2016.

- Εάν το συνολικό μηνιαίο εισόδημα από το ελεύθερο επάγγελμα και την αυτοαπασχόληση είναι 4.000,00 και κατανέμεται ισόποσα στις ιδιότητες ασφάλισης.

Για το ελεύθερο επάγγελμα αντιστοιχεί μηνιαίο εισόδημα €2.000,00 και από την αυτοαπασχόληση € 2.000,00. Ο ασφαλισμένος καταβάλλει μηνιαία εισφορά βάσει του άρθρου 39 του ν.4387/2016 για το ποσό των €2.000,00 (εισόδημα από ελεύθερο επάγγελμα) και επί του ποσού των €2.000,00 για το εισόδημα από την αυτοαπασχόληση. Η προκύπτουσα μηνιαία ασφαλιστική εισφορά για την αυτοαπασχόληση μειώνεται περαιτέρω βάσει του άρθρου 98 του ν.4387/2016.

- Εάν το συνολικό μηνιαίο εισόδημα από το ελεύθερο επάγγελμα και την αυτοαπασχόληση είναι 800,00 και κατανέμεται ισόποσα στις ιδιότητες ασφάλισης. Για το ελεύθερο επάγγελμα αντιστοιχεί μηνιαίο εισόδημα €400,00 και από την αυτοαπασχόληση € 400,00. Ο ασφαλισμένος καταβάλλει μηνιαία εισφορά βάσει του άρθρου 39 του ν.4387/2016 για το ποσό των €400,00 (εισόδημα από ελεύθερο επάγγελμα) και επί του ποσού των €400,00 για το εισόδημα από την αυτοαπασχόληση. Δεν προκύπτει περαιτέρω μείωση βάσει του άρθρου 98 του ν.4387/2016 για την προκύπτουσα μηνιαία ασφαλιστική εισφορά για την αυτοαπασχόληση.

- Εάν το συνολικό μηνιαίο εισόδημα από το ελεύθερο επάγγελμα και την αυτοαπασχόληση είναι €400,00 κατανέμεται ισόποσα στις ιδιότητες ασφάλισης. Για το ελεύθερο επάγγελμα αντιστοιχεί μηνιαίο εισόδημα €200,00 και από την αυτοαπασχόληση €200,00. Ο ασφαλισμένος καταβάλλει μηνιαία εισφορά επί του κατώτατου ορίου μηνιαίων αποδοχών βάσει του άρθρου 39 του ν.4387/2016. Για το ποσό των €293,04 (586,08/2) (εισόδημα από ελεύθερο επάγγελμα) και επί του ποσού των €293,04 για το εισόδημα από την αυτοαπασχόληση. Δεν προκύπτει περαιτέρω μείωση βάσει του άρθρου 98 του ν.4387/2016 για την προκύπτουσα μηνιαία ασφαλιστική εισφορά για την αυτοαπασχόληση.

(Ελ. Επαγγελματίας – Αυτοαπασχολούμενος «Παλιός ασφαλισμένος»)

Ασφαλισμένος (κάτω 5ετίας για το πρώην ΕΤΑΑ με 3 έτη ασφάλισης), ασκεί ελεύθερο επάγγελμα (υποχρέωση ασφάλισης στον ΕΦΚΑ βάσει των διατάξεων του πρώην ΟΑΕΕ) και αυτοαπασχόληση (υποχρέωση ασφάλισης στον ΕΦΚΑ βάσει των διατάξεων του πρώην ΕΤΑΑ).
- Εάν από το ελεύθερο επάγγελμα έχει μηνιαίο εισόδημα ύψους €4.000,00 και από την αυτοαπασχόληση ύψους €3.000,00, ο ασφαλισμένος καταβάλλει μηνιαία εισφορά επί του ποσού των €4.000,00 με ασφάλιστρο 20% για το ελεύθερο επάγγελμα, και επί του ποσού των €1.860,80 (€5.860,80 - €4.000,00) με ασφάλιστρο 17% για την αυτοαπασχόληση. Η προκύπτουσα μηνιαία ασφαλιστική εισφορά για την αυτοαπασχόληση μειώνεται περαιτέρω βάσει του άρθρου 98 του ν.4387/2016.

- Εάν από το ελεύθερο επάγγελμα έχει μηνιαίο εισόδημα ύψους €200,00 και από την αυτοαπασχόληση ύψους €150,00, ο ασφαλισμένος καταβάλλει μηνιαία εισφορά επί του ποσού €436,08 (€586,08 - €150,00) βάσει του άρθρου 39 του ν.4387/2016 (εισόδημα από ελ. Επάγγελμα), με ασφάλιστρο ύψους 20% και επί του ποσού € 150,00 με ασφάλιστρο 17% βάσει του άρθρου 39 του ν.4387/2016 (εισόδημα από αυτοαπασχόληση). Στην περίπτωση αυτή δεν δικαιούται την μείωση του άρθρου 98 του ν.4387/2016. Κατά την πρώτη εφαρμογή της ρύθμισης εφαρμόζονται τα αναφερόμενα στο παράδειγμα1.

«Παλιός ασφαλισμένος»

Ασφαλισμένος, ασκεί ελεύθερο επάγγελμα (υποχρέωση ασφάλισης στον ΕΦΚΑ βάσει των διατάξεων του πρώην ΟΑΕΕ) και αγροτική δραστηριότητα (υποχρέωση ασφάλισης στον ΕΦΚΑ βάσει των διατάξεων του πρώην ΟΓΑ). Βάσει του προϊσχύσαντος νομοθετικού πλαισίου, ο εν λόγω ασφαλισμένος εξαιρούνταν από την ασφάλιση του ΟΓΑ και υπαγόταν υποχρεωτικά στην ασφάλιση του ΟΑΕΕ. Από 1/1/2017, ο εν λόγω ασφαλισμένος έχει υποχρέωση καταβολής στον ΕΦΚΑ ασφαλιστικής εισφοράς :
α) βάσει του άρθρου 39 του ν.4387/2016 ως ελεύθερος επαγγελματίας (υποχρέωση ασφάλισης βάσει των διατάξεων του πρώην ΟΑΕΕ) και

β) βάσει του άρθρου 40 του ν.4387/2016 λόγω άσκησης αγροτικής δραστηριότητας (υποχρέωση ασφάλισης βάσει των διατάξεων του πρώην ΟΓΑ).

- Εάν από το ελεύθερο επάγγελμα έχει μηνιαίο εισόδημα ύψους €4.000,00 και από την αγροτική δραστηριότητα ύψους €3.000,00, ο ασφαλισμένος καταβάλλει μηνιαία εισφορά βάσει του άρθρου 39 του ν.4387/2016 επί του ποσού των €4.000,00, ενώ για το εισόδημα από την αγροτική δραστηριότητα και μέχρι του ανωτάτου ορίου εισοδήματος, δηλαδή για το ποσό των 1.860,80 (€5.860,80 - €4.000,00) βάσει του άρθρου 40 του ν.4387/2016.

- Εάν από το ελεύθερο επάγγελμα έχει μηνιαίο εισόδημα ύψους €150,00 και από την αγροτική δραστηριότητα ύψους €100,00, το κατώτατο όριο μηνιαίου εισοδήματος διαμορφώνεται σε €586,08 και ο ασφαλισμένος καταβάλλει μηνιαία εισφορά επί του ποσού €486,08 (€586,08 - €100,00) βάσει του άρθρου 39 του ν.4387/2016 (εισόδημα από ελ. επάγγελμα) και επί του ποσού € 100,00 βάσει του άρθρου 40 του ν.4387/2016 (εισόδημα από αγροτική δραστηριότητα). Στην περίπτωση που τα εισοδήματα των δραστηριοτήτων περιλαμβάνονται σε μία πηγή (μη δυνατότητα διάκρισης), ως βάση υπολογισμού λαμβάνεται η κατώτερη (586,08) και κατά την πρώτη εφαρμογή ισοκατανέμεται στις ιδιότητες ασφάλισης. Για κάθε τμήμα εισοδήματος ο υπολογισμός γίνεται με το ποσοστό της ιδιότητας.

➤ **Μισθωτή Απασχόληση και πολλαπλή μη μισθωτή δραστηριότητα**

Σε αυτήν την περίπτωση εφαρμόζονται συνδυαστικά οι παραπάνω περιπτώσεις που αναφέραμε. Για την δημιουργία της βάσης υπολογισμού εισφορών λαμβάνεται αρχικά το εισόδημα από την μισθωτή απασχόληση και στη συνέχεια προστίθεται το εισόδημα από κάθε μία μη μισθωτή δραστηριότητα κατά φθίνουσα τάξη μεγέθους (βιοποριστικό κριτήριο).

➤ **Ασφάλιση Δημοσίων υπαλλήλων που παράλληλα απασχολούνται ως μισθωτοί.**

ΠΡΟΪΣΧΥΟΝ ΚΑΘΕΣΤΩΣ

Με τις διατάξεις των άρθρων 18 παρ. 1 και 2 εδ.β,' και 75 παρ. 1 του Ν.3863/2010 (ΦΕΚ 115/15-7-2010 τ.Α') οι δημόσιοι όσο και οι δημοτικοί και κοινοτικοί υπάλληλοι οι οποίοι ήταν «παλαιοί» ασφαλισμένοι, εφόσον κατά

το ίδιο χρονικό διάστημα που λογίζονταν συντάξιμη η υπηρεσία τους σύμφωνα με τη νομοθεσία του Δημοσίου , παρείχαν και άλλη εργασία υπακτέα στο τ. ΙΚΑ-ΕΤΑΜ σε διαφορετικό εργοδότη, υπάγονταν υποχρεωτικά για τη δεύτερη αυτή εργασία τους στην ασφάλιση μόνο του Κλάδου Κύριας σύνταξης του τ. ΙΚΑ-ΕΤΑΜ. Οι «νέοι» ασφαλισμένοι οι οποίοι παράλληλα με την εργασία τους ως δημόσιοι υπάλληλοι, παρείχαν και άλλη εργασία προς άλλο εργοδότη υπακτέα στην ασφάλιση του τ. ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, δεν εξαιρούνταν για την απασχόλησή τους αυτή από την ασφάλιση του τ. ΙΚΑ-ΕΤΑΜ , αλλά είχαν τη δυνατότητα να επιλέξουν φορέα ασφάλισης σύμφωνα με το άρθρο 39 του Ν.2084/92, κατά τα γνωστά.

ΙΣΧΥΟΝ ΚΑΘΕΣΤΩΣ

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 17 παρ.1 του Ν.4387/2016 από 1/1/2017 ασφαλισμένοι, ανεξαρτήτως του χρόνου υπαγωγής στην ασφάλιση, για τους οποίους προκύπτει βάσει γενικών, ειδικών ή καταστατικών διατάξεων, όπως ίσχυαν έως την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, υποχρεωτική ασφάλιση σε δύο ή περισσότερους φορείς ή τομείς ασφάλισης που εντάσσονται στον Ε.Φ.Κ.Α., καταβάλλουν για κάθε αναληφθείσα επαγγελματική δραστηριότητα τις προβλεπόμενες ασφαλιστικές εισφορές, όπως αυτές καθορίζονται από τον παρόντα νόμο. Κατά συνέπεια , από την 1/1/2017 και εφεξής οι δημόσιοι υπάλληλοι «παλαιοί» και «νέοι» ασφαλισμένοι, οι οποίοι παράλληλα απασχολούνται σε εργασία ως μισθωτοί (τ.ΙΚΑ-ΕΤΑΜ) υπάγονται, εκτός από την απασχόλησή τους ως δημόσιοι υπάλληλοι (άρθρο 4 και 5 του Ν.4387/2016) , και για την απασχόλησή τους αυτή (ως μισθωτοί άρθρο 38 του Ν.4387/2016) στην ασφάλιση του ΕΦΚΑ για όλους τους κλάδους.

Για την πληρέστερη κατανόηση του θέματος παραθέτουμε το παρακάτω παράδειγμα:

Δημόσιος υπάλληλος, ο οποίος εργάζεται π.χ. από 1/6/2009 μέχρι σήμερα παράλληλα σε ασφαλιστέα στο τ. ΙΚΑ-ΕΤΑΜ εργασία:

- Εάν είναι «παλαιός» ασφαλισμένος, για την εργασία του αυτή, για το χρονικό διάστημα από 1/6/2009 μέχρι 14/7/2010 εξαιρείτο από την ασφάλιση του τ. ΙΚΑ- ΕΤΑΜ ενώ για το χρονικό διάστημα από 15/7/2010 μέχρι 31/12/2016 είχε υποχρέωση ασφάλισης μόνο στον κλάδο κύριας σύνταξης του

ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.

• Εάν είναι «νέος» ασφαλισμένος, για το χρονικό διάστημα από 1/6/2009 μέχρι την 14/7/2010 εξαιρείτο από την ασφάλιση του Ιδρύματος, ενώ για το χρονικό διάστημα από την 15/7/2010 μέχρι 31/12/2016 είχε δικαίωμα επιλογής φορέα ασφάλισης σύμφωνα με το άρθρο 39 του Ν.2084/1992(εξαιρουμένων των περιπτώσεων που υπάγονταν στην ασφάλιση του τ. ΕΤΑΑ-ΤΣΜΕΔΕ και ΕΤΑΑ-ΤΣΑΥ). Από 1/1/2017 και για τις δύο ανωτέρω αναφερόμενες περιπτώσεις έχει υποχρέωση ασφάλισης σε έναν φορέα, εν προκειμένω στον ΕΦΚΑ, και καταβάλλει ασφαλιστικές εισφορές σύμφωνα με το άρθρο 5 του Ν.4387/2016 ως δημόσιος υπάλληλος και σύμφωνα με το άρθρο 38 του ίδιου νόμου ως μισθωτός υπαγόμενος στην ασφάλιση του τ. ΙΚΑ-ΕΤΑΜ για όλους τους κλάδους (σύνταξη , ασθένεια, επικουρικό, συνεισπραττόμενους κλάδους) , με την επιφύλαξη των αναφερομένων στο άρθρο 5 παρ.2 α και 38 παρ. 2 α σχετικά με το ανώτατο όριο ασφαλιστέων αποδοχών.

4.3 – Επικουρική Ασφάλιση¹⁵

Με το άρθρο 74 του Ν.4387/2016 συστήνεται ξανά το Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης και Εφάπαξ Παροχών (Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π.).

Σκοπός του ταμείου είναι **α.** η παροχή μηνιαίας επικουρικής σύνταξης λόγω γήρατος, αναπηρίας και θανάτου στους δικαιούχους ασφαλισμένους και **β.** η καταβολή εφάπαξ παροχών στους δικαιούχους ασφαλισμένους. Χωρίζεται σε δύο κλάδους **α.** τον κλάδο επικουρικής ασφάλισης και **β.** τον κλάδο εφάπαξ παροχών στους οποίους παρακολουθούνται αυτοτελώς οι εισφορές κάθε κλάδου. Αναπροσαρμογή από 1/6/2016 και μέχρι 31/5/2019 της ασφαλιστικής εισφοράς για την επικουρική ασφάλιση όλων των μισθωτών ασφαλισμένων που θα υπολογίζεται σε ποσοστό 3,5% για τον εργαζόμενο και 3,5% για τον εργοδότη επί των ασφαλιστέων αποδοχών. Από 1/6/2019 μέχρι 31/5/2022 θα υπολογίζεται σε ποσοστό 3,25% για τον εργαζόμενο και 3,25% για τον εργοδότη και από 1/6/2022 επανέρχεται στο 3% + 3%. Αντίστοιχη αύξηση των ασφαλιστικών εισφορών , από την ίδια ημερομηνία στο 7% για την επικουρική ασφάλιση των ελεύθερων επαγγελματιών

¹⁵ Άρθρο 74

Κάθε κλάδος λοιπόν έχει οικονομική και λογιστική αυτοτέλεια. Στο άρθρο 75 αναφέρονται τα ταμεία τα οποία εντάσσονται στο Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π. τα οποία είναι :

Α. Το Ταμείο Πρόνοιας Δημοσίων Υπαλλήλων (Τ.Π.Δ.Υ.) με τους Τομείς του:

α. Τομέα Πρόνοιας Δημοσίων Υπαλλήλων

β. Τομέα Πρόνοιας Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.

γ. Τομέα Πρόνοιας Ορθόδοξου Εφημεριακού Κλήρου της Ελλάδος.

δ. Τομέα Πρόνοιας Προσωπικού Εμπορικών, Βιομηχανικών, Επαγγελματικών, Βιοτεχνικών Επιμελητηρίων του Κράτους. Τομέα Πρόνοιας Προσωπικού Ταμείου Νομικών στ. Τομέα Πρόνοιας Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων.

Β. Το Ταμείο Πρόνοιας Ιδιωτικού Τομέα (ΤΑΠΙΤ) με τους Τομείς του:

α. Τομέα Πρόνοιας Εργατοϋπαλλήλων Μετάλλου.

β. Τομέα Πρόνοιας Προσωπικού Εταιρειών Λιπασμάτων.

γ. Τομέα Πρόνοιας Προσωπικού Εταιρειών Τσιμέντων.

δ. Τομέα Πρόνοιας Προσωπικού Ιπποδρομιών

ε. Τομέα Πρόνοιας Υπαλλήλων Εμπορικών Καταστημάτων

στ. Τομέα Πρόνοιας Ξενοδοχοϋπαλλήλων ζ. Τομέα Πρόνοιας Λιμενεργατών

η. Τομέα Πρόνοιας Υπαλλήλων Οργανισμού Λιμένος Πειραιώς.

θ. Τομέα Πρόνοιας Προσωπικού Οργανισμού Εθνικού Θεάτρου.

ι. Τομέα Πρόνοιας Προσωπικού Οργανισμού Υδρεύσεως Θεσσαλονίκης.

ια. Τομέα Πρόνοιας Προσωπικού Οργανισμού Λιμένος Θεσσαλονίκης.

Γ. Ο κλάδος πρόνοιας του Ενιαίου Ταμείου Ασφάλισης Προσωπικού Εργαζομένων στα Μ.Μ.Ε. (Ε.Τ.Α.Π.- Μ.Μ.Ε.) με τους Τομείς του:

α. Τομέα Πρόνοιας Ιδιοκτητών, Συντακτών και Υπαλλήλων Τύπου.

β. Τομέα Πρόνοιας Εφημεριδοπωλών και Υπαλλήλων Πρακτορείων Αθηνών.

γ. Τομέα Πρόνοιας Εφημεριδοπωλών και Υπαλλήλων Πρακτορείων Θεσσαλονίκης.

Δ. Ο κλάδος πρόνοιας του Ταμείου Ασφάλισης Υπαλλήλων Τραπεζών και

Επιχειρήσεων Κοινής Ωφέλειας (Τ.Α.Υ.Τ.Ε.Κ.Ω.) με τους Τομείς του:

- α. Τομέα Πρόνοιας Προσωπικού Ο.Τ. Ε.
- β. Κλάδο Ασφάλισης Προσωπικού ΔΕΗ (ΚΑΠ -Δ.Ε.Η.).
- γ. Τομέα Πρόνοιας Προσωπικού Ο.Σ.Ε.
- δ. Τομέα Πρόνοιας Προσωπικού Ε.Ρ.Τ. και Τουρισμού.
- ε. Τομέα Πρόνοιας Προσωπικού Εμπορικής Τραπέζης.
- στ. Τομέα Πρόνοιας Προσωπικού Ιονικής-Λαϊκής Τραπέζης.

Ε. Ο κλάδος πρόνοιας του Ενιαίου Ταμείου Ανεξάρτητα Απασχολουμένων (Ε.Τ. Α. Α.) με τους Τομείς του:

- α. Τομέα Πρόνοιας Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων.
- β. Τομέα Πρόνοιας Υγειονομικών.
- γ. Τομέα Πρόνοιας Δικηγόρων Αθηνών.
- δ. Τομέα Πρόνοιας Δικαστικών Επιμελητών.
- ε. Τομέα Πρόνοιας Συμβολαιογράφων. στ. Τομέα Πρόνοιας Εργοληπτών Δημοσίων Έργων.

ΣΤ. Το Ταμείο Πρόνοιας Αξιοματικών Εμπορικού Ναυτικού (Τ.Π.Α.Ε.Ν.).

Ζ. Το Ταμείο Πρόνοιας Κατωτέρων Πληρωμάτων Εμπορικού Ναυτικού (Τ.Π.Κ.Π.Ε.Ν.).

Η. Ο Ειδικός Λογαριασμός Πρόνοιας προσωπικού του Ι.Κ.Α. - Ε.Τ.Α.Μ.

Πόροι του ταμείου επικουρικής ασφάλισης είναι :

- α. Τα έσοδα από τις ασφαλιστικές εισφορές των ασφαλισμένων ή/και εργοδοτών όπως αυτά προβλέπονται από την οικεία νομοθεσία που διέπει τον κάθε κλάδο και
- β. Τα έσοδα από τις ασφαλιστικές εισφορές υπέρ των ταμείων, τομέων, κλάδων και λογαριασμών που εντάσσονται Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π., οι πρόσοδοι περιουσίας, καθώς και η απόδοση κεφαλαίων και αποθεματικών αυτών και κάθε άλλο έσοδο και πόρος που προβλέπεται στην οικεία νομοθεσία ή άλλες διατάξεις νόμων. Με την εγκύκλιο 22/2016 του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και την απόφαση του υπουργού εργασίας

με αρ.πρωτ.Φ80020/45578/Δ15.780 καθορίζονται τα ποσοστά των κρατήσεων ανά ταμείο και κλάδο.

Στο παραπάνω κεφάλαιο βλέπουμε λοιπόν ότι αλλάζουν τα πράγματα όπως ίσχυαν στην παράλληλη ασφάλιση.

Αξίζει λοιπόν εδώ να σημειώσουμε τα εξής :

- *Στην περίπτωση παράλληλης δραστηριότητας* από ελεύθερα επαγγέλματα για τον καθορισμό του ανώτατου ορίου ασφαλιστέων αποδοχών υπολογίζεται το άθροισμα των εισοδημάτων.
- *Όταν υπάρχουν εισοδήματα* από μισθωτή εργασία και ελεύθερο επάγγελμα το ανώτατο όριο ασφαλιστέων αποδοχών υπολογίζεται επίσης αθροιστικά και από κάθε δραστηριότητα.
- *Για εργαζόμενους με μερική απασχόληση* , όταν ασκούν παράλληλα ελεύθερο επάγγελμα , για τον προσδιορισμό των εισφορών από το ελεύθερο επάγγελμα , αφαιρούνται οι εισφορές που έχουν καταβάλει για τη μισθωτή εργασία

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

5.1 – Εισαγωγικά

Σε αυτό το κεφάλαιο της εργασίας θα ασχοληθούμε με τις αλλαγές στο συνταξιοδοτικό σύστημα. Επιγραμματικά οι αλλαγές αυτές είναι :

- ✓ Θεσπίζεται για πρώτη φορά Εθνική Σύνταξη
- ✓ Εισέρχεται η έννοια της Ανταποδοτικής Σύνταξης
- ✓ Νέος τρόπος υπολογισμού των Συντάξεων για όσους υποβάλλουν αίτηση από 13/05/2016 και μετά. (είναι η ημερομηνία ψήφισης του Ν.4387/2016)
- ✓ Επαναπροσδιορισμός όλων των συντάξεων μέχρι 30/9/2017 και διατήρηση της προσωπικής διαφοράς.

Τα άρθρα του νόμου τα οποία αναφέρονται στις συντάξεις και με τα οποία θα ασχοληθούμε είναι :

Άρθρο 7 – Εθνική Σύνταξη

Άρθρο 8 – Ανταποδοτική Σύνταξη

Άρθρο 9 – Προσωρινή Σύνταξη

Άρθρο 12 – Σύνταξη λόγω θανάτου

Άρθρο 13 – Ανώτατο όριο καταβολής σύνταξης

Άρθρο 14 – Αναπροσαρμογή Σύνταξεων

Για τον Ιδιωτικό Τομέα

- i. Άρθρο 28 – Ανταποδοτική Σύνταξη
- ii. Άρθρο 29 – Προσωρινή Σύνταξη

Και τέλος θα ασχοληθούμε με το άρθρο 20 του νόμου το οποίο αναφέρεται στην Απασχόληση των Συνταξιούχων.

5.1 Άρθρο 7 – Εθνική Σύνταξη

Καταβάλλεται σε όλους όσους θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης είτε εξ ιδίου δικαιώματος (γήρατος) ή ανικανότητας (αναπηρίας) ή κατά μεταβίβαση (θανάτου). Χρηματοδοτείται απευθείας από τον κρατικό προϋπολογισμό και όχι από ασφαλιστικές εισφορές.

Προϋποθέσεις χορήγησης Εθνικής Σύνταξης λόγω γήρατος :

A. Μόνιμη και νόμιμη διαμονή στη Ελλάδα για τουλάχιστον 15 έτη μεταξύ 15^{ου} έτους και του έτους συμπλήρωσης του προβλεπόμενου ορίου ηλικίας καταβολής της σύνταξης.

B. Για κάθε χρόνο που υπολείπεται των 40 ετών διαμονής στην Ελλάδα το ποσό της Εθνικής Σύνταξης μειώνεται κατά 1/40

Για την πρώτη εφαρμογή του νόμου το πλήρες ποσό της Εθνικής Σύνταξης ορίζεται στα 384,00 εφόσον έχουν συμπληρωθεί 20 έτη Ασφάλισης . Δεν ισχύει στην περίπτωση που κάποιος θεμελιώνει δικαίωμα σύνταξης με την συμπλήρωση χρόνου ασφάλισης μικρότερο των 15 ετών. Στην περίπτωση αυτή το ποσό αυτό δεν μπορεί να υπολείπεται του ποσού που αντιστοιχεί στα 15 έτη ασφάλισης.

Για 15 έτη => 345,60
Για 16 έτη => 353,28
Για 17 έτη => 360,96
Για 18 έτη => 368,64
Για 19 έτη => 376,32
Για 20 έτη και άνω => 384,00

Τα παραπάνω ποσά αναπροσαρμόζονται κατά έτος με Κ.Υ.Α. του υπουργείου Οικονομικών και Εργασίας και με βάση συντελεστή που διαμορφώνεται κατά 50% από τη μεταβολή του Α.Ε.Π. και 50% από τη μεταβολή του δείκτη τιμών καταναλωτή.

Η Εθνική Σύνταξη αφορά όλους τους πολίτες της χώρας ανεξαρτήτως εάν είναι δημόσιοι υπάλληλοι, μισθωτοί ή ελεύθεροι επαγγελματίες.

5.2 Άρθρο 8 και Άρθρο 28 – Ανταποδοτική Σύνταξη

Για τους Δημόσιους Υπαλλήλους : Για τον υπολογισμό του ανταποδοτικού μέρους σύνταξης των υπαλλήλων του Δημοσίου και των στρατιωτικών ως συντάξιμες αποδοχές λαμβάνεται υπόψη ο μέσος όρος των μηνιαίων αποδοχών όπως αυτές ισχύουν κατά περίπτωση που προκύπτει από το 2002 και έως την έναρξη καταβολής της σύνταξης του υπαλλήλου – λειτουργού του Δημοσίου ή του στρατιωτικού.

Για τους ασφαλισμένους του Ιδιωτικού τομέα :

Ως συντάξιμες αποδοχές για τον υπολογισμό του ανταποδοτικού μέρους της σύνταξης κύριας ασφάλισης εξ ιδίου δικαιώματος, ανικανότητας ή κατά μεταβίβαση λαμβάνεται υπόψη ο μέσος όρος μηνιαίων αποδοχών του ασφαλισμένου καθ' όλη τη διάρκεια του ασφαλιστικού τους βίου.

Ο μέσος όρος υπολογίζεται ως το ηλικίο της διαίρεσης του συνόλου των μηνιαίων αποδοχών δια του συνολικού χρόνου ασφάλισης του. Ως σύνολο μηνιαίων αποδοχών που έλαβε ο ασφαλισμένος νοείται το άθροισμα των μηνιαίων αποδοχών που υπόκεινται σε εισφορές καθ' όλη τη διάρκεια του ασφαλιστικού του βίου. Για τον χρόνο ασφάλισης που αναγνωρίζεται πλασματικά, κατόπιν καταβολής του προβλεπόμενου ποσού εξαγοράς, ως συντάξιμες αποδοχές ορίζεται το ποσό που θα αποτελούσε το ασφαλιστέο μηνιαίο εισόδημα αν εκλαμβάνονταν ως μηνιαία εισφορά το ποσό που καταβλήθηκε για την εξαγορά κάθε μήνα ασφάλισης. Το τελικό ποσό του ανταποδοτικού μέρους της σύνταξης υπολογίζεται για το σύνολο του χρόνου ασφάλισης με βάση το ποσοστό αναπλήρωσης. Ο πίνακας με τα ποσοστά ολοκλήρωσης έχει ως εξής :

Πίνακας Ποσοστών Αναπλήρωσης

Έτη Ασφάλισης	Ποσοστό Αναπλήρωσης
0- 15	0,77%
15,01-18	0,84%
18,01-21	0,9%
21,01-24	0,96%
24,01-27	1,03%
27,01-30	1,21%
30,01-33	1,42%
33,01-36	1,59%
36,01-39	1,8%
39,01-42 και άνω	2%

5.3 Άρθρο 9 και Άρθρο 29 – Προσωρινή Σύνταξη

Προσωρινή σύνταξη είναι κάποια χρήματα που λαμβάνει ο υποψήφιος συνταξιούχος για να μπορεί να ανταπεξέρχεται οικονομικά έως να ολοκληρωθούν οι διαδικασίες συνταξιοδότησης και να μπορεί να λαμβάνει κανονικά την σύνταξη του.

Για του υπαλλήλους – λειτουργούς του Δημοσίου και τους στρατιωτικούς προβλέπεται ότι η καταβολή της προσωρινής σύνταξης διενεργείται σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ. 169/2007 άρθρο 57^A ανεξάρτητα αν η λύση της υπαλληλικής σχέσης των προσώπων αυτών επήλθε πριν ή μετά την ισχύ του νόμου 4387/2016. Η προσωρινή σύνταξη δεν καταβάλλεται στις παρακάτω περιπτώσεις :¹⁶

- Εάν ο υπάλληλος λαμβάνει ήδη και άλλη σύνταξη από οποιοδήποτε φορέα κύριας ασφάλισης.
- Εάν για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος είναι απαραίτητη η αναγνώριση χρόνων ασφάλισης εκτός εάν έχει εκδοθεί πράξη αναγνώρισης των χρόνων αυτών.

Η προσωρινή σύνταξη καταβάλλεται κατά προτεραιότητα στα άτομα με αναπηρία καθώς και στους γονείς και νόμιμους κηδεμόνες ατόμων με αναπηρία.

Για τους ασφαλισμένους του Ιδιωτικού Τομέα

Στους ασφαλισμένους του Ιδιωτικού τομέα διακρίνουμε τις περιπτώσεις όπου η αίτηση συνταξιοδότησης δεν υποβάλλεται ηλεκτρονικά και σε αιτήσεις που υποβάλλονται ηλεκτρονικά.

Για την πρώτη περίπτωση που δεν υποβάλλεται ηλεκτρονικά¹⁷ :

α) Για τους μισθωτούς το 50% του μέσου όρου των μηνιαίων αποδοχών του ασφαλισμένου κατά τους δώδεκα (12) μήνες ασφάλισης που προηγούνται της υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης. Ο μέσος αυτός όρος υπολογίζεται ως το ημίγειον της διαίρεσης του συνόλου των μηνιαίων αποδοχών, οποτεδήποτε και αν καταβλήθηκαν, δια του 12.

¹⁶ Άρθρο 9 – παράγραφος 3

¹⁷ Άρθρο 29 – παράγραφος 1 και 2

β) Για τους αυτοαπασχολούμενους, τους ελεύθερους επαγγελματίες και τους ασφαλισμένους στον Ο.Γ.Α. , όπως αυτοί ορίζονται στα άρθρα 39 και 40, το 50% του μέσου μηνιαίου εισοδήματος των δώδεκα (12) τελευταίων μηνών ασφάλισης που προηγούνται της υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης. Ως μέσο μηνιαίο εισόδημα νοείται αυτό το οποίο προκύπτει από το πηλίκον του συνόλου των τρεχουσών εισφορών κύριας ασφάλισης που καταβλήθηκαν κατά τους μήνες αυτούς, διαιρουμένου δια του 20% και δια του 12.

Σε περίπτωση ηλεκτρονικής υποβολής αλλάζει το ποσοστό σε 80 %.

Η προσωρινή σύνταξη δεν μπορεί να υπολείπεται του ποσού που αντιστοιχεί στην εθνική σύνταξη που αντιστοιχεί σε είκοσι (20) έτη ασφάλισης και να υπερβαίνει το ποσό που αντιστοιχεί στο διπλάσιο αυτής, στο ύψος που διαμορφώνεται κάθε φορά. Ειδικά για τους ασφαλισμένους, σύμφωνα με το άρθρο 40, το ποσό της προσωρινής σύνταξης δεν μπορεί να υπολείπεται του ποσού που αντιστοιχεί στο 80% της εθνικής σύνταξης που αντιστοιχεί για είκοσι (20) έτη ασφάλισης.

Η διάταξη για την έκδοση της προσωρινής σύνταξης δεν εφαρμόζεται στις ακόλουθες περιπτώσεις:

Όταν η αίτηση δεν υποβάλλεται ηλεκτρονικά¹⁸ :

α. Όταν ο ασφαλισμένος με δήλωσή του δεν επιθυμεί την έκδοση προσωρινής σύνταξης.

β. Όταν δεν πληρούνται οι νόμιμες προϋποθέσεις συνταξιοδότησης.

γ. Όταν για τη συνταξιοδότηση πρέπει να εφαρμοστούν οι Κανονισμοί 883/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 29ης Απριλίου 2004 για το συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας και 987/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Σεπτεμβρίου 2009, για καθορισμό της διαδικασίας εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 883/2004 για το συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας, καθώς και οι διμερείς συμβάσεις κοινωνικής ασφάλειας, εκτός των περιπτώσεων που θεμελιώνεται αυτοτελές συνταξιοδοτικό δικαίωμα μόνο με το χρόνο ασφάλισης σε ελληνικό ασφαλιστικό φορέα.

δ. Όταν δεν έχουν κατατεθεί τα απαραίτητα δικαιολογητικά.

¹⁸ Νόμος 4499 /2017 άρθρο 2 (προσθήκη άρθρου 29^Α στον νόμο 4387/2017

ε. Όταν λαμβάνεται ταυτόχρονα και άλλη κύρια σύνταξη για την ίδια αιτία.

στ. Όταν δεν έχει διακοπεί η εργασία κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης.

ζ. Όταν είναι απαραίτητη η προηγούμενη αναγνώριση χρόνων ασφάλισης για θεμελίωση συνταξιοδοτικών προϋποθέσεων. Στην περίπτωση αυτή, ο λόγος θεωρείται ότι εκλείπει εφόσον, μετά την υποβολή σχετικής αίτησης εκ μέρους του ενδιαφερομένου, εκδοθεί η απόφαση αναγνώρισης χρόνου ασφάλισης, ακόμα και αν η εξαγορά του χρόνου αυτού γίνει τμηματικά με παρακράτηση του σχετικού ποσού από τη σύνταξη του δικαιούχου.

η. Όταν υπάρχουν οφειλές από ασφαλιστικές εισφορές ποσού που υπερβαίνει τα προβλεπόμενα από τις σχετικές διατάξεις ποσά.

Αν μεταγενέστερα εκλείψει ο λόγος αυτός, η προσωρινή σύνταξη καταβάλλεται από την επομένη υποβολής σχετικής νέας αίτησης του ενδιαφερόμενου.

Όταν η αίτηση υποβάλλεται ηλεκτρονικά :

α. Όταν η αίτηση συνταξιοδότησης δεν υποβάλλεται ηλεκτρονικά.

β. Όταν για τη συνταξιοδότηση πρέπει να εφαρμοστούν οι Κανονισμοί 883/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 29ης Απριλίου 2004 για το συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας και 987/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Σεπτεμβρίου 2009, για καθορισμό της διαδικασίας εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 883/2004 για το συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας, καθώς και οι διμερείς συμβάσεις κοινωνικής ασφάλειας, εκτός των περιπτώσεων που θεμελιώνεται αυτοτελές συνταξιοδοτικό δικαίωμα μόνο με το χρόνο ασφάλισης σε ελληνικό ασφαλιστικό φορέα.

γ. Όταν δεν έχει διακοπεί η εργασία/αυτοαπασχόληση κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης ή όταν αναληφθεί μεταγενέστερα, καθώς και όταν χορηγείται ήδη προσωρινή ή οριστική σύνταξη για την ίδια αιτία.

δ. Όταν είναι απαραίτητη η αναγνώριση χρόνων ασφάλισης για θεμελίωση του δικαιώματος συνταξιοδότησης. Εφόσον, όμως, μετά την υποβολή σχετικής αίτησης εκ μέρους του ενδιαφερομένου, εκδοθεί η απόφαση αναγνώρισης χρόνου ασφάλισης, ακόμα και αν η εξαγορά του χρόνου αυτού γίνει τμηματικά με παρακράτηση του σχετικού ποσού από τη σύνταξη του δικαιούχου, είναι επιτρεπτό να χορηγηθεί

προσωρινή σύνταξη από την αρχική αίτηση, όχι όμως πριν από την ημερομηνία που ορίζεται στην παράγραφο 1 του παρόντος.

ε. Όταν υπάρχουν οφειλές από ασφαλιστικές εισφορές, το ποσό των οποίων υπερβαίνει τα προβλεπόμενα από τις σχετικές διατάξεις ποσά. Αν μεταγενέστερα εκλείψει ο λόγος αυτός, η προσωρινή σύνταξη καταβάλλεται από την ημερομηνία που ορίζεται στην παράγραφο 1 του παρόντος.

Η πράξη προσωρινής σύνταξης κατά τα ανωτέρω εκδίδεται εντός δύο (2) μηνών από την υποβολή της αίτησης συνταξιοδότησης.

Η προσωρινή σύνταξη καταβάλλεται κατ' απόλυτη προτεραιότητα στους δικαιούχους που είναι άτομα με αναπηρία, με χρόνιες παθήσεις και στους γονείς και νόμιμους κηδεμόνες που προστατεύουν άτομα με αναπηρία.

5.4 Άρθρο 12 – Σύνταξη λόγω θανάτου

Σε περίπτωση θανάτου συνταξιούχου ή ασφαλισμένου, ο οποίος έχει πραγματοποιήσει το χρόνο ασφάλισης που απαιτείται για τη συνταξιοδότησή του εξ ιδίου δικαιώματος ή ανικανότητας, δικαιούνται σύνταξη τα παρακάτω μέλη της οικογένειάς του¹⁹:

Δικαιούχα Μέλη/Προϋποθέσεις

Τα δικαιούχα μέλη που υπό προϋποθέσεις λαμβάνουν τη σύνταξη λόγω θανάτου του συνταξιούχου ή ασφαλισμένου, είναι ο επιζών σύζυγος, τα νόμιμα τέκνα, τα νομιμοποιηθέντα, τα αναγνωρισθέντα, τα υιοθετημένα και όσα εξομοιώνονται με αυτά καθώς και ο/η διαζευγμένος-η σύζυγος, υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις: **Α) Για τον επιζώντα σύζυγο**, θεσπίζεται όριο ηλικίας για τη θεμελίωση δικαιώματος σύνταξης λόγω θανάτου και συγκεκριμένα το 55ο έτος, το οποίο πρέπει να έχει συμπληρωθεί κατά το χρόνο θανάτου του ασφαλισμένου ή συνταξιούχου, οπότε και η σύνταξη χορηγείται εφόρου ζωής, αν δεν συντρέξουν οι -περιοριστικά προϋποθέσεις παύσης της.

Εάν ο θάνατος επέλθει προτού συμπληρωθεί το ως άνω όριο ηλικίας, η σύνταξη καταβάλλεται στον επιζώντα σύζυγο για μία τριετία. Μετά την πάροδο της τριετίας

¹⁹ Άρθρο 12 – Παράγραφος 1

ελέγχεται εάν ο επιζών σύζυγος συμπλήρωσε ή όχι το 55ο έτος της ηλικίας. Εάν κατά τη διάρκεια της τριετίας ο επιζών σύζυγος συμπληρώσει το 55ο έτος της ηλικίας, η καταβολή της σύνταξης διακόπτεται μόλις συμπληρωθεί η τριετία και άρχεται εκ νέου με τη συμπλήρωση του 67ου έτους της ηλικίας. Εάν κατά τη διάρκεια της τριετίας δεν έχει συμπληρωθεί το 55ο έτος, διακόπτεται η καταβολή της σύνταξης με τη λήξη της τριετίας και δεν επαναχορηγείται.

Σε περίπτωση όμως που ο επιζών σύζυγος έχει τέκνα που υπάγονται στην περίπτωση 1B του κοινοποιούμενου άρθρου (δηλαδή κατά το χρόνο του θανάτου του ασφαλισμένου ή συνταξιούχου είναι άγαμα και δεν έχουν συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας τους ή το 24ο έτος εφόσον σπουδάζουν ή είναι άγαμα και ανίκανα για κάθε βιοποριστική εργασία, εφόσον η ανικανότητα τους επήλθε πριν από τη συμπλήρωση του 24ου έτους της ηλικίας) ή ο ίδιος είναι ανίκανος για την άσκηση κάθε βιοποριστικής εργασίας με ποσοστό 67% και άνω και για όσο χρόνο πληρούνται αυτές οι προϋποθέσεις, η σύνταξη λόγω θανάτου συνεχίζει να καταβάλλεται, ανεξάρτητα εάν βάσει των ανωτέρω προκύπτει είτε οριστική διακοπή της, είτε διακοπή της και χορήγησή της ξανά με τη συμπλήρωση του 67ου έτους της ηλικίας. Σημειώνουμε, επίσης, ότι αν ο επιζών σύζυγος δεν συμπληρώνει το 55ο έτος της ηλικίας του κατά τη διάρκεια της τριετίας, αλλά εξακολουθεί να λαμβάνει τη σύνταξη θανάτου και πέραν της τριετίας λόγω ύπαρξης ανήλικων ή τέκνων που σπουδάζουν ή ανίκανων για εργασία τέκνων, εφόσον έως τη λήξη της ανηλικότητας ή των σπουδών ή της ανικανότητας συμπληρώσει το 55ο έτος της ηλικίας του, τότε ναι μεν η σύνταξη θα διακοπεί με την παύση ισχύος των ως άνω προϋποθέσεων (ανηλικότητα, σπουδές, ανικανότητα), θα επαναχορηγηθεί, ωστόσο, όταν ο επιζών συμπληρώσει το 67ο έτος της ηλικίας του.

Ο επιζών σύζυγος δεν δικαιούται σύνταξη αν ο θάνατος του συνταξιούχου ή ασφαλισμένου συζύγου επήλθε πριν από την πάροδο πέντε (5) ετών από την τέλεση του γάμου, εκτός αν:

- α) ο θάνατος οφείλεται σε ατύχημα που προήλθε πρόδηλα και αναμφισβήτητα εξαιτίας της υπηρεσίας ή ανθρωποκτονία,
- β) κατά τη διάρκεια του γάμου γεννήθηκε ή με το γάμο νομιμοποιήθηκε, αναγνωρίστηκε ή υιοθετήθηκε τέκνο,

γ) η χήρα κατά το χρόνο του θανάτου τελεί σε κατάσταση εγκυμοσύνης, η οποία δεν διεκόπη και γεννήθηκε ζων τέκνο,

δ) συντρέχει η περίπτωση ανασυστάσεως προϋπάρχοντος γάμου, αρκεί οι τελεσθέντες γάμοι, δηλαδή ο αρχικός και ο εξ ανασυστάσεως, κατά τη διάρκεια του οποίου απεβίωσε ο σύζυγος, να έχουν διαρκέσει τουλάχιστον πέντε (5) χρόνια συνολικά, και ο εξ ανασυστάσεως να διήρκησε τουλάχιστον έξι (6) μήνες.

B) Τα νόμιμα τέκνα, τα νομιμοποιηθέντα, τα αναγνωρισθέντα, τα υιοθετημένα και όσα εξομοιώνονται με αυτά, δικαιούνται της σύνταξης λόγω θανάτου, εφόσον ²⁰ :

i) Είτε είναι άγαμα και δεν έχουν συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας τους, εκτός κι αν φοιτούν σε ανώτερες σχολές ή ανώτατες σχολές του εσωτερικού ή του εξωτερικού (ακόμη και αν φοιτούν για απόκτηση δεύτερου πτυχίου ή σε μεταπτυχιακά προγράμματα ή εκπονούν διδακτορική διατριβή) ή σε ΙΕΚ ή σε Κέντρα/Σχολές Επαγγελματικής Κατάρτισης, οπότε και η χορήγηση της σύνταξης παρατείνεται έως τη λήξη της φοίτησής τους σε αυτές και σε κάθε περίπτωση έως τη συμπλήρωση του 24ου έτους. **Ως εκ τούτου το δικαίωμα συνταξιοδότησης ενηλίκων άγαμων θυγατέρων βάσει του άρθρου 9 παρ. 1 του ν. 3865/2010, σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 14 παρ. 3 του ν. 3863/2010, καταργείται.**

ii) Είτε κατά το χρόνο θανάτου του ασφαλισμένου ή συνταξιούχου είναι άγαμα και ανίκανα προς κάθε βιοποριστική εργασία, εφόσον η ανικανότητα επήλθε πριν από τη συμπλήρωση του 24ου έτους της ηλικίας τους, οπότε η σύνταξη συνεχίζει να καταβάλλεται και μετά τη συμπλήρωση του 24ου έτους της ηλικίας και για όσο διαρκεί η ανικανότητα προς κάθε βιοποριστική εργασία. **Σημειώνουμε ότι η ανικανότητα του τέκνου εξετάζεται κατά το χρόνο του θανάτου και όχι μεταγενέστερα αυτού.** Για παράδειγμα ο θάνατος του ασφαλισμένου ή συνταξιούχου επέρχεται την 8/1/2017 και καταλείπει τέκνο ηλικίας 15 ετών. Το εν λόγω τέκνο καθίσταται ανίκανο για κάθε βιοποριστική εργασία την 16/5/2019, δηλαδή πριν τη συμπλήρωση του 24ου έτους της ηλικίας του. Δεδομένου όμως ότι δεν ήταν ανίκανο κατά την ημερομηνία θανάτου, θα λάβει σύνταξη μέχρι τη συμπλήρωση του 18ου έτους της ηλικίας ή του 24ου έτους της ηλικίας εφόσον

²⁰ Απόφαση υπουργείου με αρ.πρωτ. 153726/2016/0092

σπουδάζει.

Γ) Για τον διαζευγμένο σύζυγο ισχύουν οι ίδιες ηλικιακές προϋποθέσεις χορήγησης της σύνταξης με αυτές του επιζώντος συζύγου, με τις εξής ωστόσο πρόσθετες προϋποθέσεις, οι οποίες πρέπει να **πληρούνται αθροιστικά:**

i) ο πρώην σύζυγος, κατά τη στιγμή του θανάτου να κατέβαλλε ή να υποχρεούται να καταβάλει στον/στην διαζευγμένο/η σύζυγο διατροφή που είχε καθοριστεί είτε με δικαστική απόφαση είτε με μεταξύ τους σύμβαση,

ii) να είχαν συμπληρωθεί 10 χρόνια έγγαμου βίου, μέχρι τη λύση με αμετάκλητη δικαστική απόφαση του γάμου,

iii) το διαζύγιο να μην οφείλεται σε ισχυρό κλονισμό της έγγαμης συμβίωσης με υπαιτιότητα του αιτούντος τη σύνταξη ,

iv) το μέσο μηνιαίο ατομικό φορολογητέο εισόδημα του διαζευγμένου συζύγου να μην υπερβαίνει το διπλάσιο του ποσού του Επιδόματος Κοινωνικής Αλληλεγγύης Ανασφάλιστων Υπερηλίκων (αρ. 93 παρ. 4 του νόμου), ήτοι τα 720 ευρώ, και

v) να μην έχει τελεστεί άλλος γάμος ή να έχει συναφθεί σύμφωνο συμβίωσης.

Συνεπώς, στους διαζευγμένους συζύγους που πληρούν τα πρόσθετα κριτήρια εφαρμόζονται κατ' αντιστοιχία οι ρυθμίσεις που προβλέπονται για τους επιζώντες συζύγους (χορήγηση σύνταξης λόγω θανάτου εφόσον έχει συμπληρωθεί το 55ο έτος της ηλικίας, συνταξιοδότηση για μία τριετία, διακοπή και επαναχορήγηση με τη συμπλήρωση του 67ου έτους ή οριστική διακοπή συνταξιοδότησης).

Παύση δικαιώματος σύνταξης λόγω θανάτου.

Το δικαίωμα στη σύνταξη λόγω θανάτου των δικαιούχων προσώπων παύει

i) με το θάνατο του δικαιούχου

ii) με την τέλεση από αυτόν γάμου ή σύναψης συμφώνου συμβίωσης,

iii) με τη συμπλήρωση του 18ου έτους της ηλικίας του τέκνου ή αντίστοιχα του 24ου έτους εφόσον σπουδάζει,

Σημειώνουμε ότι από τις νέες ρυθμίσεις δεν προβλέπεται η διακοπή της συνταξιοδότησης των τέκνων σε περίπτωση που αυτά αναλάβουν εργασία ή αυτοαπασχοληθούν ή λάβουν σύνταξη από ίδιο δικαίωμα (αρ. 29 παρ. 6 του α.ν. 1846/1951 και αρ. 20 του ν. 2556/1997),

iv) με νεότερη κρίση της αρμόδιας υγειονομικής επιτροπής πάψει να υφίσταται η ανικανότητα για εργασία κατά τις παραγράφους 1Α και 1Β περ. β' του κοινοποιούμενου άρθρου (ανικανότητα επιζώντα συζύγου για την άσκηση κάθε βιοποριστικής εργασίας κατά 67% και άνω, ανικανότητα τέκνου για την άσκηση κάθε βιοποριστικής εργασίας αντίστοιχα).

5.3 Άρθρο 13 Ανώτατο όριο καταβολής σύνταξης

Μέχρι 31/12/2018 αναστέλλεται η καταβολή κάθε ατομικής μηνιαίας σύνταξης των προσώπων που είχαν ήδη καταστεί συνταξιούχοι μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος κατά το μέρος που υπερβαίνει τις δύο χιλιάδες (2.000) ευρώ. Μέχρι την 31-12-2018, στις περιπτώσεις που συνταξιούχος δικαιούται δύο ή περισσότερες συντάξεις, από οποιαδήποτε αιτία (γήρατος, αναπηρίας, θανάτου), από το Δημόσιο ή ΝΠΔΔ ή οποιονδήποτε ασφαλιστικό φορέα, κύριας ή επικουρικής ασφάλισης, συμπεριλαμβανομένης και της ειδικής προσαύξησης που χορηγεί το ΤΣΜΕΔΕ, της προσαύξησης μονοσυνταξιούχων ΤΣΑΥ, της προσυνταξιοδοτικής παροχής που καταβάλλεται από το ΕΤΑΤ και το ΕΤΕΑ (τ. ΕΤΕΑΜ) καθώς και των λοιπών παροχών του ΕΤΑΤ, το άθροισμα του καθαρού ποσού των συντάξεων αυτών δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των 3.000€

5.4 Άρθρο 20 – Απασχόληση Συνταξιούχων

Σε αυτό το άρθρο υπάγονται όλοι οι συνταξιούχοι εξ ιδίου δικαιώματος όλων των ασφαλιστικών φορέων που υπάγονται στον ΕΦΚΑ.

Αναλυτικά υπάγονται²¹ :

α) του Δημοσίου, συμπεριλαμβανομένων των προσώπων που περιγράφονται στην παρ. 3 του άρθρου 4 του νόμου αυτού, δηλαδή αυτούς οι οποίοι:

- υπάγονται στις διατάξεις των νόμων 1897/1990 (Α' 120) και 1977/1991 (Α' 185),
- δικαιούνται πολεμική σύνταξη ή σύνταξη αναπήρου οπλίτη ειρηνικής περιόδου ή σύνταξη Εθνικής Αντίστασης Ο.Γ.Α. ή ανασφάλιστου Αγρονιστή Εθνικής Αντίστασης, σύμφωνα με τις διατάξεις του Π.δ. 168/2007 (Α' 209), του Π.δ. 169/2007

²¹ Εγκ.33/2017

(Α' 210) και των άρθρων 22 και 27 του Ν. 1813/1988 (Α'243),

- τους λογοτέχνες - καλλιτέχνες που δικαιούνται σύνταξη από το Δημόσιο, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του Ν. 3075/2002 (Α' 297),
- λαμβάνουν προσωπική σύνταξη,
- δικαιούνται σύνταξη λόγω ανικανότητας ή λόγω θανάτου που προήλθε πρόδηλα και αναμφισβήτητα εξαιτίας της υπηρεσίας και ένεκα ταύτης, σύμφωνα με τις διατάξεις του Π.δ. 169/2007 σε συνδυασμό και με αυτές του Π.δ. 168/2007

β) όλων των φορέων, ταμείων, κλάδων ή λογαριασμών που εντάσσονται στον Ε.Φ.Κ.Α., βάσει του άρθρου 53 του Ν.4387/2016, οι οποίοι είτε αποκτούν ιδιότητα ή δραστηριότητα είτε αναλαμβάνουν εργασία στον ιδιωτικό τομέα ή σε φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, υποχρεωτικώς υπακτέα στην ασφάλιση του Ε.Φ.Κ.Α. (σύμφωνα με τις γενικές ή ειδικές ή καταστατικές διατάξεις που ίσχυαν μέχρι 31/12/2016 στους εντασσόμενους στον ΕΦΚΑ φορείς ασφάλισης ή το Δημόσιο) χωρίς να εξετάζεται εάν προκύπτει εισόδημα

- i. είτε καθίστανται συνταξιούχοι από την 13/5/2016 και μετά, ημερομηνία έναρξης ισχύος της διάταξης, ανεξάρτητα από την ημερομηνία ανάληψης της εργασίας/δραστηριότητας (σχετική η αριθμ. 531/2008 γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους)
- ii. είτε είχαν ήδη ημερομηνία έναρξης συνταξιοδότησης μέχρι την ανωτέρω ημερομηνία και ανέλαβαν εργασία/ δραστηριότητα από την ανωτέρω ημερομηνία και μετά.

Οι ρυθμίσεις του άρθρου 20 δεν εφαρμόζονται στους συνταξιούχους:

α) με ημερομηνία έναρξης συνταξιοδότησης και ανάληψης εργασίας ή αυτοαπασχόλησης πριν από τις 13.5.2016, για τους οποίους εξακολουθεί να εφαρμόζεται το προγενέστερο του ν.4387/2016 νομοθετικό πλαίσιο για την απασχόληση συνταξιούχων, όπως ισχύει κατά περίπτωση συνταξιούχου, με βάση τον φορέα συνταξιοδότησης και την παρασχεθείσα εργασία στο δημόσιο ή τον ευρύτερο δημόσιο τομέα ή τον ιδιωτικό τομέα ή την αυτοαπασχόληση πριν και μετά τη συνταξιοδότηση (άρθρο 63 ν.2676/1999, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 16 του ν.3863/2010, άρθρο 10 του ν.3865/2010, όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 5γ του άρθρου 4 του ν.4151/2013, άρθρο 8 παρ. 14 του ν.2592/1998, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο πρώτο, παράγραφος Β, υποπαράγραφος Β,

περίπτωση 1β του ν.4093/2012 και επεκτάθηκε στους φορείς κύριας ασφάλισης με το άρθρο 4 παρ. 2α του ν.4151/2013), οι καταστατικές διατάξεις των φορέων κύριας ασφάλισης αυτοαπασχολουμένων που προβλέπουν αναστολή σύνταξης σε περίπτωση που οι συνταξιούχοι αναλαμβάνουν εκ νέου εργασία ή αυτοαπασχόληση υπαγόμενοι στην ασφάλιση των εν λόγω φορέων, καθώς και οι καταστατικές διατάξεις των φορέων επικουρικής ασφάλισης που προβλέπουν αναστολή της επικουρικής σύνταξης κατ' εφαρμογή της παρ. 4 του άρθρου 42 του ν.3996/2011).

β) οι οποίοι αναλαμβάνουν εργασία/δραστηριότητα για την οποία δεν προκύπτει υποχρέωση ασφάλισης στον ΕΦΚΑ, ακόμα και αν προκύπτει εισόδημα,

γ) λόγω ανικανότητας (αναπηρίας),

δ) λόγω θανάτου.

Οι επιπτώσεις από την απασχόληση των συνταξιούχων είναι η καταβολή μειωμένης σύνταξης κύρια και επικουρικής.

Όταν οι συνταξιούχοι στους οποίους εφαρμόζονται οι κοινοποιούμενες διατάξεις αναλαμβάνουν εργασία ή δραστηριότητα ή αποκτούν ιδιότητα υποχρεωτικώς υπακτέα στην ασφάλιση του Ε.Φ.Κ.Α., για όσο χρόνο απασχολούνται ή διατηρούν την ιδιότητα ή τη δραστηριότητα εξακολουθούν μεν να λαμβάνουν την κύρια και την επικουρική σύνταξή τους, αλλά το ακαθάριστο ποσό αυτών θα καταβάλλεται μειωμένο κατά 60%. Κατά το διάστημα αυτό για τον απασχολούμενο συνταξιούχο καταβάλλονται οι ασφαλιστικές εισφορές, σύμφωνα με τις ειδικές προβλέψεις των οικείων διατάξεων του Ν. 4387/2016. Ειδικά στην περίπτωση που οι ανωτέρω συνταξιούχοι αναλάβουν εργασία ή δραστηριότητα σε φορείς της Γενικής Κυβέρνησης αναστέλλεται η καταβολή τόσο της κύριας όσο και της επικουρικής σύνταξής τους για όσο χρόνο διαρκεί η παροχή της εργασίας τους ή των υπηρεσιών τους ή η δραστηριότητά τους.

Οι σημαντικότερες αλλαγές λοιπόν που επήλθαν είναι :

1. οι ακαθάριστες συντάξεις κύριες και επικουρικές καταβάλλονται μειωμένες σε ποσοστό 60%.

2. Αναστέλλεται η καταβολή της σύνταξης σε όσους αναλαμβάνουν εργασία ή αποκτούν δραστηριότητα σε φορείς γενικής κυβέρνησης.
3. Τίθεται σε νέα βάση η αξιοποίηση του χρόνου ασφάλισης των απασχολούμενων συνταξιούχων με τον υπολογισμό του ανταποδοτικού μέρους της σύνταξης για κάθε έτος που έχει καταβληθεί επιπλέον εισφορά, με ετήσιο συντελεστή αναπλήρωσης 0,075% για κάθε μια ποσοστιαία μονάδα (1%) επιπλέον εισφοράς.
4. Καταβάλλονται για το κάθε απασχολούμενο συνταξιούχο οι αναλογούσες εισφορές κατά το νόμο όπως προβλέπονται στις οικείες διατάξεις.
5. Δεν προβλέπονται εξαιρούμενες από τους περιορισμούς κατηγορίες απασχολούμενων συνταξιούχων όπως στις προϊσχύουσες διατάξεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο

ΣΥΓΚΡΙΣΕΙΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

6.1 - Εισαγωγικά

Στην ενότητα αυτή θα παραθέσουμε επιγραμματικά το ασφαλιστικό σύστημα των αυτοαπασχολούμενων και ελεύθερων επαγγελματιών άλλων χωρών καθώς και του συνταξιοδοτικού των μισθωτών και των παροχών τους.²² Θα δούμε ότι υπάρχουν αρκετά κοινά σημεία αλλά και σημαντικές διαφορές. Η αλλαγή του ασφαλιστικού συστήματος είναι μια προσπάθεια που ξεκίνησε στην Ευρώπη μετά το πέρας του Β' Παγκοσμίου πολέμου ανάλογα με τις ανάγκες της κάθε χώρας.

6.2 – Συγκρίσεις

ΒΕΛΓΙΟ

Ασφάλιση: οι εισφορές υπολογίζονται επί του προσαρμοσμένου καθαρού εισοδήματος τρία χρόνια πριν το τρέχον έτος . Υπάρχει ένα μέγιστο και ένα ελάχιστο ποσό εισφοράς.

Παροχές σε μισθωτούς : Σύνταξη γήρατος, Επίδομα θέρμανσης (χορηγείται στους συνταξιούχους ανθρακωρύχους), Επίδομα διακοπών και συμπληρωματικό επίδομα διακοπών.

Σύνταξη : Οι μισθωτοί εφόσον συμπληρώσουν το 60^ο έτος της ηλικίας τους θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης. Μπορούν αν θέλουν να επιλέξουν να εξακολουθήσουν να εργάζονται ως το 65^ο έτος. Εξαιρέση αποτελούν οι ανθρακωρύχοι οι οποίοι αν θέλουν μπορούν να συνταξιοδοτηθούν νωρίτερα. Το ύψος της σύνταξης εξαρτάται από τη διάρκεια που εργάστηκε κάποιος ως μισθωτός στο Βέλγιο και αφετέρου από το εισόδημα που κέρδιζε κατά τη διάρκεια των περιόδων αυτών, προσαρμοσμένο στο κόστος διαβίωσης κατά τη στιγμή υπολογισμού της σύνταξης. Οι συνταξιούχοι μπορούν να εργάζονται εφόσον δεν ξεπερνούν ένα

²² Τα στοιχεία προέρχονται από δύο άρθρα τα οποία δημοσιεύτηκαν από την επιστημονική ομάδα του taxheaven και του κ Παπαδή Κώστα.

ορισμένο ποσό. Η Εθνική Υπηρεσία συντάξεων πρέπει να ενημερώνεται εκ των προτέρων για κάθε τέτοια εργασία με συστημένη επιστολή.

ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Ασφάλιση – Παροχές : οι ελεύθεροι επαγγελματίες δεν υπάγονται σε γενικές γραμμές στο γερμανικό σύστημα κοινωνικής ασφάλισης. Άρα δεν καταβάλλουν εισφορές για υγειονομική περίθαλψη, ανεργία και σύνταξη στο δημόσιο ασφαλιστικό ταμείο. Ρυθμίζουν το θέμα μόνοι τους και περιλαμβάνουν : Ιδιωτική ασφάλιση υγείας, ασφάλιση υγείας που καλύπτει τόσο τον κίνδυνο ασθένειας όσο και την απώλεια εισοδήματος σε περίπτωση ασθένειας, ασφάλιση αναπηρίας για την κάλυψη του κινδύνου οικονομικής ζημιάς, σε περίπτωση ανικανότητας προς εργασία λόγω ασθένειας, ασφάλεια ζωής είναι επίσης μια επιλογή για συμπλήρωση συνταξιοδοτικού εισοδήματος. Από το 2009 είναι υποχρεωτικό για κάθε άτομο που ζει στη Γερμανία. Οι εισφορές υπολογίζονται με βάση το εισόδημα. Υπάρχει ανώτατο όριο το οποίο τροποποιείται κάθε χρόνο. Ενώ οι περισσότεροι ελεύθεροι επαγγελματίες εξαιρούνται της κοινωνικής ασφάλισης υπάρχουν ορισμένες εξαιρέσεις όπως οι καλλιτέχνες και οι δημοσιογράφοι οι οποίοι υπάγονται και καταβάλλουν εισφορές στο γερμανικό σύστημα ασφάλισης. Έχουμε λοιπόν : ασφάλιση για σύνταξη (19,6%), ασφάλιση υγειονομικής περίθαλψης (15,5) και ασφάλιση για φροντίδα 3^{ης} ηλικίας (1,95% για γονείς ή 2,2% για άτεκνα άτομα).

Σύνταξη : χορηγείται εφόσον κάποιος συμπληρώσει το 65^ο έτος της ηλικίας του. Δεν τίθενται όρια όσον αφορά το ύψος του εισοδήματος που θα λαμβάνει ο συνταξιούχος. Κάποιος ο οποίος έχει συμπληρώσει 35 έτη ασφάλισης δικαιούται σύνταξη γήρατος στο 63^ο έτος της ηλικίας του. Οι γυναίκες θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης στο 60^ο έτος εφόσον μπορούν να αποδείξουν την καταβολή εισφορών για πάνω από 10 έτη μετά την συμπλήρωση του 40^{ου} έτους της ηλικίας τους. Η περίοδος θεμελίωσης ανέρχεται στα 15 έτη. Το όριο ηλικίας θα αυξηθεί σταδιακά στο 65^ο έτος για τις ασφαλισμένες γεννημένες μετά την 31/12/1940. Το ύψος της σύνταξης εξαρτάται από ποσό των εισφορών που κατέβαλλε ο ασφαλισμένος κατά τη διάρκεια της ασφαλιστικής του ζωής.

ΙΤΑΛΙΑ

Ασφάλιση : Υπάρχουν διαφορετικοί φορείς για διαφορετικά είδη δραστηριοτήτων (εμπορικοί, εμπειρογνώμονες, τοπογράφοι, μηχανικοί, γιατροί, δημοσιογράφοι, δικηγόροι, ηθοποιοί, χημικοί κλπ). Κάθε φορέας καθορίζει την ελάχιστη χρέωση που

πρέπει να καταβληθεί από το μέλος. Οι εισφορές κοινωνικής ασφάλισης ποικίλλουν ανάλογα με την ηλικία και το επίπεδο του φορολογητέου εισοδήματος των επιχειρήσεων.

Σύνταξη : όλοι οι μισθωτοί, καθώς και ορισμένες κατηγορίες αυτοαπασχολούμενων είναι ασφαλισμένοι στον κλάδο αναπηρίας. Αν οι ασφαλισμένοι είναι αυτοαπασχολούμενοι προβλέπονται δύο κατηγορίες σύνταξης γήρατος : την σύνταξη αρχαιότητας και η σύνταξη γήρατος. **Σύνταξη αρχαιότητας** χορηγείται ανεξάρτητα από την ηλικία συνταξιοδότησης εφόσον ο μισθωτός έχει 35 έτη εισφοράς και έχει πάψει να εργάζεται. **Σύνταξη γήρατος** των αυτοαπασχολούμενων χορηγείται στο 65^ο έτος για τους άνδρες και στο 60^ο έτος για τις γυναίκες. Η ηλικία αυξάνεται σταδιακά από το 1994-1995 όπου ήταν το 61^ο έτος για τους άνδρες και το 56^ο έτος για τις γυναίκες.

Για τον υπολογισμό της σύνταξης λαμβάνεται υπόψη τα έτη εισφοράς και κατά κανόνα οι αποδοχές κατά την τελευταία δεκαετία της επαγγελματικής σταδιοδρομίας. Η σύνταξη θα είναι ίση με ένα ποσοστό των συντάξιμων αποδοχών αν είναι μισθωτός ή με ένα ποσοστό των εσόδων της επιχείρησης αν είναι αυτοαπασχολούμενος. Την ανώτατη σύνταξη την λαμβάνει κάποιος με 40 έτη εισφοράς και ανέρχεται σε ποσοστό 80% των συντάξιμων αποδοχών.

ΟΛΛΑΝΔΙΑ

Ασφάλιση : από το 2006 όλα τα άτομα ηλικίας άνω των 18 ετών υποχρεούνται να ασφαλιστούν σε μια ιδιωτική ασφαλιστική εταιρεία. Το σύστημα αυτό εφαρμόζεται επίσης στους αυτοαπασχολούμενους. Τα άτομα πληρώνουν ένα ποσοστό σε ιδιωτική ασφαλιστική εταιρεία για τη βασική ασφάλιση της υγείας της κατά μέσο όρο 1.199,00 ευρώ (το 2016). Επιπλέον οι αυτοαπασχολούμενοι καταβάλλουν ένα ποσοστό με βάση το εισόδημά τους το οποίο φτάνει στο 5,5% των φορολογητέων κερδών και ανώτατο όριο τα 52.763,00 ευρώ. Οι φορολογούμενοι συμπεριλαμβανομένων των αυτοαπασχολούμενων μπορεί να λάβουν αποζημίωση για την ιδιωτική ονομαστική συμβολή των 1.199,00 ευρώ ανάλογα με την προσωπική κατάσταση του φορολογούμενου και το ακαθάριστο εισόδημα. Αυτό ονομάζεται όφελος φροντίδας.

Σύνταξη - Παροχές : Τα άτομα που διαμένουν ή εργάζονται στις Κάτω Χώρες ασφαρίζονται σύμφωνα με τον νόμο περί γενικής ασφάλισης γήρατος. Γενικά όλοι οι άνδρες και οι γυναίκες δικαιούνται σύνταξη εφόσον συμπληρώσουν το 65^ο έτος της ηλικίας τους. Το ύψος της κάθε σύνταξης είναι ορισμένο και αναπροσαρμόζεται με

βάση την εξέλιξη των μισθών δύο φορές ετησίως. Η σύνταξη καταβάλλεται κάθε μήνα. Τον Μάιο καταβάλλεται το επίδομα διακοπών. Το ποσό της σύνταξης μειώνεται κατά ένα ορισμένο ποσοστό για κάθε έτος που κάποιος δεν είναι ασφαλισμένος.

Συγκρίνοντας λοιπόν το ασφαλιστικό αλλά και το συνταξιοδοτικό που ισχύει και στις παραπάνω ευρωπαϊκές χώρες αναγνωρίζουμε καταρχήν ότι σε όλα τα συστήματα γίνεται διαχωρισμός σε μισθωτούς και αυτοαπασχολούμενους όπως και στον νέο ασφαλιστικό μας. Επίσης για τον υπολογισμό των εισφορών όπως και στην Ελλάδα παίζει ρόλο το εισόδημα πάνω στο οποίο υπολογίζονται αλλά και το σύνολο αυτών στον ασφαλιστικό βίο των εργαζομένων για το ποσό της σύνταξης. Στις διαφορές μεταξύ των παραπάνω χωρών και της Ελλάδας συναντάμε το εξής : Στους ελεύθερους επαγγελματίες δίνεται η δυνατότητα επιλογής ιδιωτικής ασφάλισης πολλές φορές και υποχρεωτικά πράγμα το οποίο ας ελπίσουμε να πραγματοποιηθεί και στην χώρα μας. Διαφέρουν επίσης τα όρια ηλικίας πλήρους συνταξιοδότησης. Μόνο στην Ιταλία θα λέγαμε ότι υπάρχει ένας συνδυασμός μεταξύ του παλαιού μας ασφαλιστικού (ύπαρξη πολλών φορέων ασφάλισης ανάλογα το επάγγελμα) αλλά και του νέου συνταξιοδοτικού μας (σύνταξη αρχαιότητας – Εθνική σύνταξη & Σύνταξη γήρατος – Ανταποδοτική σύνταξη).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7^Ο

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ – ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΈΡΕΥΝΑ

Στα πλαίσια της εργασίας αυτής αναλύσαμε όσον το δυνατόν καλύτερα τα κυριότερα άρθρα του νέου ασφαλιστικού νόμου με τις αντίστοιχες εγκυκλίους οι οποίες έχουν εκδοθεί.

Οι κυριότερες αλλαγές έχουν γίνει και κάποιες θα υλοποιηθούν με βάση το χρονοδιάγραμμα που έχουμε έως το 2020. Το διάστημα αυτό δρομολογήθηκε ώστε η μετάβαση από το ένα σύστημα στο άλλο να επέλθει όσο το δυνατόν ομαλότερα. Πρακτικά όμως στην καθημερινότητα βλέπουμε ότι αυτό είναι ανέφικτο. Τα προβλήματα που δημιουργούνται και χρήζουν άμεσης επίλυσης είναι πάρα πολλά και προκύπτουν συνεχώς καινούρια. Ας δούμε όμως επιγραμματικά τι προέβλεψε το υπουργείο για αυτές τις αλλαγές και τι χρονοδιάγραμμα έθεσε.

Το χρονοδιάγραμμα των βασικών αλλαγών

1. Νέος τρόπος υπολογισμού των κύριων συντάξεων για όσους υποβάλλουν αίτηση από 13/5/2016 ημερομηνία δημοσίευσης του νόμου 4387/2016. Κατάργηση των συντάξεων χηρείας όταν ο επιζών σύζυγος είναι μικρότερος των 55 ετών. Επανυπολογισμός όλων των καταβαλλόμενων συντάξεων μέχρι 30/9/2017 και διατήρηση της προσωπικής διαφοράς
2. Μείωση κατά 60% των συντάξεων κύριων και επικουρικών για όσους συνταξιούχους αναλαμβάνουν εργασία ή οποιαδήποτε επαγγελματική δραστηριότητα μετά τις 12/5/2016
3. Ενιαίο ποσοστό εισφοράς εργαζόμενου και εργοδότη στο 20% (6,67% + 13,33%) επί των αποδοχών με ενιαίο ανώτατο ποσό ασφαλιστέων αποδοχών τα 5.860 ευρώ από 1/1/2017 για κύρια σύνταξη. Σταδιακή, με ισόποση ετήσια προσαρμογή από 1/1/2017 μέχρι 1/1/2020 των εισφορών για όσους καταβάλουν υψηλότερα ή χαμηλότερα ποσοστά εισφοράς.
4. Αναπροσαρμογή από 1/6/2016 και μέχρι 31/5/2019 της ασφαλιστικής εισφοράς για την επικουρική ασφάλιση όλων των μισθωτών ασφαλισμένων

που θα υπολογίζεται σε ποσοστό 3,5% για τον εργαζόμενο και 3,5% για τον εργοδότη επί των ασφαλιστέων αποδοχών. Από 1/6/2019 μέχρι 31/5/2022 θα υπολογίζεται σε ποσοστό 3,25% για τον εργαζόμενο και 3,25% για τον εργοδότη και από 1/6/2022 επανέρχεται στο 3% + 3%. Αντίστοιχη αύξηση των ασφαλιστικών εισφορών , από την ίδια ημερομηνία στο 7% για την επικουρική ασφάλιση των ελεύθερων επαγγελματιών

5. Καταβολή μισθών , ασφαλιστικών εισφορών και φόρου μισθωτών υπηρεσιών από 1/1/2017 μέσω τραπεζικού λογαριασμού και μεταφορά αντιστοίχως στους δικαιούχους.
6. Οι ασφαλιστικές εισφορές του πάσης φύσεως προσωπικού του δημοσίου, των ΟΤΑ και των Ν.Π.Δ.Δ. , δηλώνονται και καταβάλλονται από 1/6/2016 σε μηνιαία βάση από την Ενιαία Αρχή Πληρωμής μέσω Αναλυτικής Περιοδικής Δήλωσης.
7. Θεσμοθέτηση εισφοράς 20% για κύρια σύνταξη από 1/1/2017 για τους ελεύθερους επαγγελματίες οι οποίοι υπάγονται με βάση το ισχύον πλαίσιο στην ασφάλιση του ΟΑΕΕ και το ΕΤΑΑ, ανεξαρτήτως χρόνου υπαγωγής πριν ή μετά την 1/1/1993. Το ανωτέρω ποσοστό υπολογίζεται στο καθαρό φορολογητέο ποσό του προηγούμενου φορολογικού έτους. Ειδικά για τα πρόσωπα που υπάγονται στην ασφάλιση του ΕΤΑΑ , και για αυτοαπασχολούμενους απόφοιτους ανώτατης εκπαίδευσης που είναι μέλη ενώσεων με μορφή ΝΠΔΔ, το ανωτέρω ποσοστό εισφοράς για κύρια σύνταξη ανέρχεται σε 14% για τα δύο πρώτα έτη από την πρώτη υπαγωγή τους στην ασφάλιση και 17% για τα 3 επόμενα έτη.
8. Για τους αμειβόμενους με δελτίο παροχής υπηρεσιών (μπλοκάκια) , εφόσον το εισόδημά τους προέρχεται από απασχόληση σε ένα ή δύο πρόσωπα νομικά ή φυσικά, προβλέπεται επιμερισμός της εισφοράς του 20% σε 13,33% για τον εργοδότη και 6,67% για τον εργαζόμενο από 1/1/2017.
9. Εισφορά για υγειονομική περίθαλψη από 1/1/2017 των μισθωτών σε ποσοστό 7,1% επί των ασφαλιστέων αποδοχών και επιμερίζονται σε 4,55% για τον εργοδότη και 2,55% για τον εργαζόμενο. Από 1/1/2017 επίσης εισφορά

αντίστοιχη για τους επαγγελματίες υπολογισμένη με ποσοστό 6,95% επί του ασφαλιστέου εισοδήματος.

10. Έναρξη λειτουργίας του νέου ενιαίου φορέα ΕΦΚΑ από 1/1/2017
11. Νέο πλαίσιο για την παράλληλη ασφάλιση από 1/1/2017. Διπλή ασφάλιση για διπλή δραστηριότητα ανεξαρτήτως ημερομηνίας υπαγωγής στην ασφάλιση πριν ή μετά την 1/1/1993. Προαιρετική η δεύτερη ασφάλιση στις περιπτώσεις όπου προβλέπεται διπλή ασφάλιση για την ίδια δραστηριότητα.
12. Μεταβατική περίοδος από 1/1/2017 μέχρι 31/12/2020 με την εφαρμογή εκπτώσεων μέχρι και 50% στις ασφαλιστικές εισφορές αυτοαπασχολούμενων , προερχομένων από το ΕΤΑΑ και μέχρι εισοδήματος 58.000 ευρώ.

Οι αλλαγές και τα νέα δεδομένα είναι πολλά και δυστυχώς δεν μπορούμε να έχουμε μια σαφή εικόνα για το τι «μέλλει γενέσθαι».

Οι εγκύκλιοι και οι αποφάσεις που περιμένουμε για διάφορα μελανά σημεία του νόμου είναι πολλές.

Η περίοδος ειδικά των συντάξεων είναι σε μεταβατικό στάδιο και πολύ πιθανό να προκύψουν διαφορές οι οποίες το πιθανότερο είναι να επιλυθούν δικαστικά και τότε με αποφάσεις δικαστηρίων να αλλάξουν πολλά δεδομένα.

Περίοδος αναμονής λοιπόν για το νέο ασφαλιστικό και το πως μπορεί να λειτουργήσει όλο αυτό.

Σημαντικό είναι ότι προσφέρεται έδαφος για μελλοντικές έρευνες ως προς τη θέσπιση του νέου θεσμού σε σύγκριση με το παλαιό ασφαλιστικό και πως αυτό έχει επίδραση στις ζωές όλων μας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ξένη Βιβλιογραφία

- ➔ **Helmut Keisen Pensions**, saving and capital flows. Cheltenham U.K.
- ➔ **Robin Lumsdaine**, Why are retirement rates so high at age 65? Cambridge M.A. national Bureau of economic research.

Ελληνική Βιβλιογραφία

- ➔ **Άγγελος Σ. Στεργίου** - Αυτοαπασχολούμενος και Μισθωτός στην Κοινωνική Ασφάλιση – Εκδόσεις Σάκκουλα Α.Ε.
- ➔ **Κουκιάδης Ιωάννης** - Εργατικό Δίκαιο – Εκδόσεις Σάκκουλα
- ➔ **Κων.Δημ.Λαναρά** - Η ασφάλιση στο ΙΚΑ – ΕΦΚΑ - (Εκδόσεις ΣΑΚΚΟΥΛΑ)
- ➔ **Λουκάς θ. Αποστολίδης** – Ασφαλιστικό Δίκαιο - Εκδόσεις Πεδίο
- ➔ **Μπουλέρος Μιλτιάδης**- Πρακτικός Οδηγός Ασφαλιστικού, Εργατικού και Συνταξιοδοτικού Δικαίου – Εκδόσεις Αρναούτη
- ➔ **Νομική Βιβλιοθήκη** - Κοινωνικές Ασφαλίσεις
- ➔ **Νομική Βιβλιοθήκη**- Το Ελληνικό Σύστημα Ασφαλιστικής Προστασίας
- ➔ **ΠΑΤΡΙΝΑ ΠΑΠΑΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ-ΠΕΧΛΙΒΑΝΙΔΗ** - Δίκαιο Κοινωνικής Ασφάλισης – Νομική Βιβλιοθήκη
- ➔ **ΠΑΤΡΙΝΑ ΠΑΠΑΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ-ΠΕΧΛΙΒΑΝΙΔΗ** - Ο νέος Ασφαλιστικός Νόμος – Νομική Βιβλιοθήκη
- ➔ **ΠΕΤΡΟΣ Γ. ΡΑΠΑΝΑΚΗΣ** - Επίκαιρες εργασιακές αναλύσεις – Οικονομικές Εκδόσεις ΕΕ
- ➔ **Πλάτων Τήνιος**, Κοινωνία. Οικονομία, Συντάξεις, κρυμμένος θησαυρός Εκδόσεις Παπαζήση
- ➔ **Σπύρος Νιάρχος** - Πρακτικός Οδηγός ασφαλιστικών & εργασιακών θεμάτων – ΡΙΜ Εργασιακή.

Νόμοι - Εγκύκλιοι

- ➔ **Νόμος 3863/2010** – Νέο Ασφαλιστικό Σύστημα και συναφείς διατάξεις, ρυθμίσεις στις εργασιακές σχέσεις.
- ➔ **Νόμος 4387/2010** - Ενιαίο Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλειας - Μεταρρύθμιση ασφαλιστικού-συνταξιοδοτικού συστήματος - Ρυθμίσεις φορολογίας εισοδήματος και τυχερών παιγνίων και άλλες διατάξεις.

- **Νόμος 4488/2017** - Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις Δημοσίου και λοιπές ασφαλιστικές διατάξεις, ενίσχυση της προστασίας των εργαζομένων, δικαιώματα ατόμων με αναπηρίες και άλλες διατάξεις.
- **Νόμος 4499/2017** - Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις του ν. 4387/2016, ρυθμίσεις για την αγορά παιγνίων, για την «Ελληνικό Καζίνο Πάρνηθας Α.Ε.» και άλλες διατάξεις.
- **Εγκ. ΕΦΚΑ2/2017** - Προθεσμία καταβολής εισφορών Ελεύθερων Επαγγελματιών και Αυτοαπασχολούμενων από 1.1.2017
- **Εγκ. ΕΦΚΑ4/2017** - Ασφάλιση στον ΕΦΚΑ μελών εταιριών για αμοιβές που λαμβάνουν, είτε στα πλαίσια εξαρτημένης εργασίας, είτε με την ιδιότητα του μέλους Δ.Σ.
- **Εγκ. ΕΦΚΑ6/2017** - Ένταξη στον ΕΦΚΑ μισθωτών ιδιωτικού τομέα που υπάγονταν στην ασφάλιση του τ. Ε.Τ.Α.Α. - Τομέας Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε.
- **Εγκ. ΕΦΚΑ17/2017** - Ασφάλιση στον Ενιαίο Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (Ε.Φ.Κ.Α.) προσώπων, που παρέχουν υπηρεσία με σύμβαση από την οποία προκύπτει υποχρέωση έκδοσης Δελτίου Παροχής Υπηρεσιών -Δ.Π.Υ.
- **Εγκ. ΕΦΚΑ18/2017** - Ένταξη στον Ενιαίο Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (Ε.Φ.Κ.Α.) των Μισθωτών του τ. Ε.Τ.Α.Α. - Τομέας Τ.Σ.Α.Υ. - Απασχολούμενοι σε επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα
- **Εγκ. ΕΦΚΑ27/2017** - Παράλληλη ασφάλιση κατ' εφαρμογή των άρθρ. 17 παρ.1 και 36 παρ.1,2,6 και 7 του Ν. 4387/16
- **Εγκ. ΕΦΚΑ33/2017** - Εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 20 του Ν. 4387/2016 περί απασχόλησης συνταξιούχων λόγω γήρατος.

Διαδικτυακές Αναφορές

www.taxheaven.gr

www.forin.gr

www.e-forologia.gr

www.efka.gov.gr